

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАДИМА ГЕТЬМАНА**

факультет фінансів

Кафедра корпоративних фінансів і контролінгу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА	Інвестиційний менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

Форма навчання: очна

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА

на тему «Венчурне фінансування інноваційних проектів»

Здобувача Островерхова Микити Андрійовича

Науковий керівник: д. е. н., професор, Дибя Михайло Іванович:

Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)

Завідувач кафедри: д.е.н., проф. Терещенко О.О.

Київ 2023

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна магістерська робота містить 90 сторінок, 13 таблиць, 17 рисунків, список використаних джерел з 62 найменувань.

Венчурне фінансування інноваційних проєктів

Об'єкт дослідження – венчурне фінансування як інструмент стимулювання інноваційних процесів.

Предмет дослідження – фінансові відносини, що виникають в процесі венчурного фінансування інноваційних проєктів.

Мета кваліфікаційної магістерської роботи – розробка практичних рекомендацій щодо активізації розвитку венчурного фінансування інноваційних проєктів в Україні на основі аналізу теоретико-методичних засад венчурного фінансування та зарубіжних практик.

Відповідно до поставленої мети були визначені такі *завдання*:

- охарактеризувати інноваційний проєкт як об'єкт венчурного фінансування;
- дослідити джерела венчурного фінансування інноваційних проєктів;
- виділити інноваційні методи та інструменти венчурного фінансування;
- охарактеризувати зарубіжні практики венчурного фінансування;
- визначити стан ринку венчурного капіталу в Україні;
- описати інноваційні стартапи та їх досвід залучення венчурного фінансування;
- запропонувати напрями подолання викликів для венчурного фінансування інноваційних проєктів;
- виділити заходи для підвищення інвестиційної привабливості вітчизняних стартапів для зарубіжних венчурних інвесторів;
- запропонувати можливості використання венчурних інвестицій в процесі повоєнного відновлення економіки України.

Практичне значення отриманих результатів. Отримані результати сприяють подальшому вдосконаленню та розвитку венчурного фінансування, яке, в свою чергу, може сприяти стимулюванню інноваційного росту та підвищенню конкурентоспроможності національної економіки.

Рік виконання кваліфікаційної магістерської роботи - 2023

Рік захисту роботи - 2023

Ключові слова: венчурний капітал, інвестиційний клімат, венчурний капітал, інновації, інвестиційний фонд, інноваційні проєкти.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ	6
1.1 Інноваційний проєкт як об’єкт венчурного фінансування	6
1.2 Джерела венчурного фінансування інноваційних проєктів.....	15
1.3 Інноваційні методи та інструменти венчурного фінансування.....	21
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ПОТЕНЦІАЛУ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ	26
2.1 Зарубіжні практики венчурного фінансування	26
2.2 Стан ринку венчурного капіталу в Україні	35
2.3 Інноваційні стартапи та їх досвід залучення венчурного фінансування ..	43
РОЗДІЛ 3 ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ В УКРАЇНІ	56
3.1 Напрями подолання викликів для венчурного фінансування інноваційних проєктів	56
3.2 Заходи для підвищення інвестиційної привабливості вітчизняних стартапів для зарубіжних венчурних інвесторів	63
3.3 Можливості використання венчурних інвестицій в процесі повоєнного відновлення економіки України	69
ВИСНОВКИ	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	83

ВСТУП

Актуальність теми. Венчурне фінансування інноваційних проєктів стає ключовим інструментом для стимулювання технологічного розвитку та економічного зростання. Україна, яка активно розвивається в інноваційній сфері, потребує наукового підґрунтя та стратегічного підходу до венчурного фінансування. Актуальність теми визначається необхідністю створення ефективних механізмів залучення інвестицій для підтримки перспективних стартапів та розвитку високотехнологічних галузей, що, в свою чергу, сприятиме стабільному економічному зростанню та підвищенню конкурентоспроможності країни в глобальному інноваційному просторі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Останні дослідження та публікації в галузі венчурного фінансування інноваційних проєктів включають роботи таких авторів, таких як Дибя М. І., Гернего Ю. О., Гук О. В., Чиж Л. П., Кубіній Н. Ю., Ткач Є. В., Ольшанська О. О. та інших, які вивчають вплив венчурного капіталу на розвиток стартапів та економіку в цілому. Дослідження наголошують на важливості венчурного фінансування. Однак, серед невирішених аспектів залишається вивчення оптимальних стратегій венчурного фінансування в контексті українського ринку, а також аналіз впливу вітчизняного інвестиційного середовища на розвиток венчурного бізнесу в Україні. Окрему увагу варто приділити необхідності створення механізмів підтримки інноваційних стартапів в умовах формування ефективної екосистеми венчурного фінансування в Україні.

Мета і завдання дослідження. Мета кваліфікаційної магістерської роботи полягає в розробці практичних рекомендацій щодо активізації розвитку венчурного фінансування інноваційних проєктів в Україні на основі аналізу теоретико-методичних засад венчурного фінансування та зарубіжних практик.

Завдання кваліфікаційної магістерської роботи включають:

- охарактеризувати інноваційний проєкт як об'єкт венчурного фінансування;

- дослідити джерела венчурного фінансування інноваційних проєктів;
- виділити інноваційні методи та інструменти венчурного фінансування;
- охарактеризувати зарубіжні практики венчурного фінансування;
- визначити стан ринку венчурного капіталу в Україні;
- описати інноваційні стартапи та їх досвід залучення венчурного фінансування;
- запропонувати напрями подолання викликів для венчурного фінансування інноваційних проєктів;
- виділити заходи для підвищення інвестиційної привабливості вітчизняних стартапів для зарубіжних венчурних інвесторів;
- запропонувати можливості використання венчурних інвестицій в процесі повоєнного відновлення економіки України.

Об'єкт дослідження – венчурне фінансування як інструмент стимулювання інноваційних процесів.

Предмет дослідження – фінансові відносини, що виникають в процесі венчурного фінансування інноваційних проєктів.

Методи дослідження. У процесі дослідження використовувалися різноманітні методи, такі як діалектичний метод для розгляду сутності та етапів венчурного фінансування інноваційних проєктів, загальнонаукові принципи для проведення комплексних досліджень щодо принципів венчурного фінансування, метод якісного аналізу та синтезу для аналізу стану венчурного фінансування в світі та Україні. Також використовувався історичний метод для вивчення історії становлення та розвитку цього виду фінансування, порівняльний та аналітичний методи для визначення основних проблем венчурного фінансування інноваційних проєктів в Україні та шляхів їх вирішення. Формулюючи пропозиції щодо перспектив розвитку венчурного фінансування в Україні, був використаний аналітико-синтетичний метод.

Теоретична та практична значущість отриманих результатів. Теоретична значущість отриманих результатів дослідження виявляється у

розширенні розуміння сутності венчурного фінансування та визначенні ключових аспектів його застосування для інноваційних ініціатив. Отримана інформація допомагає уточнити концепції та принципи венчурного фінансування, що може слугувати основою для подальших наукових досліджень та теоретичних доробок в цій області.

Практична значущість полягає в тому, що результати роботи надають конкретні вказівки та рекомендації для розвитку ефективних стратегій венчурного фінансування в контексті українських реалій. Це може сприяти покращенню механізмів підтримки інноваційних проєктів та створенню сприятливого середовища для залучення венчурного капіталу. Враховуючи особливості ринку та державного регулювання, отримані результати можуть бути використані в практичних стратегіях розвитку венчурного фінансування в Україні.

Отже, отримані результати сприяють подальшому вдосконаленню та розвитку венчурного фінансування, яке, в свою чергу, може сприяти стимулюванню інноваційного росту та підвищенню конкурентоспроможності національної економіки.

Інформаційна база дослідження складалася з основних праць провідних вітчизняних та зарубіжних вчених, статистичних звітів, що висвітлюють питання венчурного фінансування інноваційних проєктів, а також методичних документів у галузі венчурного бізнесу.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів (в тому числі 9 підрозділів), висновків, списку використаних джерел. Розділ перший розкриває питання теоретичної складової венчурного інвестування, його поняття, джерела інвестування, шляхи аналізу проєктів. Другий розділ розкриває стан ринку венчурного інвестування в Україні, наводить практики і методи зарубіжного, а також розбори прикладів конкретних кейсів. Третій розділ розкриває питання проблем і їх вирішення венчурного інвестування, приклади зарубіжних компаній в цьому питанні та шляхи та методи покращення в Україні.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

1.1 Інноваційний проєкт як об'єкт венчурного фінансування

Венчурне фінансування є ключовим стимулом для розвитку та впровадження інноваційних проєктів, які формують обличчя сучасного бізнесу. Здатність визначити та підтримати перспективні ідеї стає дорогоцінним ресурсом для економіки та суспільства в цілому. Інноваційний проєкт, що є об'єктом венчурного фінансування, стає не лише втіленням креативності та технічної експертизи, але й об'єктом інтересу для інвесторів, які вірять у його потенційний великий вплив на ринок та суспільство.

Розглянемо визначення поняття «інвестиційний проєкт» в науковій літературі (табл. 1.1).

Таблиця 1.1 – Визначення поняття «інвестиційний проєкт» в науковій літературі

Автор	Визначення	Коментар
1	2	3
Лінтур І.В.	Сукупність дій від виникнення ідеї, розроблення плану її реалізації і до моменту досягнення мети [1, с.38].	Визначення акцентує увагу на процесі та шляхах досягнення мети проєкту, включаючи стадії від концепції до реалізації.
Запорожець Г. В.	План вкладення капіталу в конкретні об'єкти підприємницької діяльності з метою наступного одержання прибутку, достатнього за розміром для задоволення вимог інвестора [2, с.57].	Визначення відзначає стратегічний аспект інвестиційного проєкту, який пов'язаний з досягненням фінансового прибутку, що є однією з ключових цілей.
Скоробогатова Н. Є.	Сукупність цілеспрямованих організаційно-правових, управлінських, аналітичних, фінансових, інженерно-технічних заходів, що здійснюються суб'єктами інвестиційної діяльності та оформлені у вигляді планово-розрахункових документів [3, с.18].	Визначення враховує комплексний характер інвестиційного проєкту, включаючи організаційні, фінансові та технічні аспекти, що обумовлюються планово-розрахунковими документами.

Продовження табл.1.1

Автор	Визначення	Коментар
1	2	3
Печончик Т. І.	Комплекс заходів, визначених на основі національної системи цінностей та завдань інноваційного розвитку національної економіки та спрямованих на розвиток окремих галузей, секторів економіки, регіонів, виконання яких здійснюється суб'єктами інвестиційної діяльності з використанням цінностей [4, с.103].	Визначення вказує на важливість врахування національних цінностей та завдань інноваційного розвитку при розробці та реалізації інвестиційних проєктів, що сприяє сталому інноваційному розвитку.
Жибак М. М.	Процес вкладення грошових коштів у реальне виробництво, яке є системою взаємопов'язаних у часі та просторі та об'єднаних з ресурсами заходів і дій, які виконуються з метою його реалізації [5, с.4].	Визначення відзначає інвестиційний процес як систему, включаючи різні елементи, такі як час, простір, ресурси та дії, та вказує на його спрямованість на реалізацію конкретних цілей та завдань.

Джерело: складено автором за даними [1-5]

Аналізуючи визначення поняття «інвестиційний проєкт» в науковій літературі, можна визначити різноманітні підходи та аспекти, які враховують вчені та експерти у цій галузі. Лінтур І.В. розглядає інвестиційний проєкт як сукупність дій, що охоплює весь цикл від виникнення ідеї до досягнення мети [1, с.38]. Такий підхід підкреслює необхідність комплексного планування та систематичного вдосконалення на кожному етапі реалізації проєкту. Запорожець Г. В. надає визначення, яке виокремлює інвестиційний проєкт як план вкладення капіталу з метою одержання достатнього прибутку для задоволення вимог інвестора [2, с.57]. Це акцентує увагу на стратегічному аспекті, де фінансовий результат виступає ключовим чинником мотивації для інвесторів. Скоробогатова Н. Є. визначає інвестиційний проєкт як сукупність цілеспрямованих організаційно-правових, управлінських, аналітичних, фінансових та інженерно-технічних заходів, сформованих у вигляді планово-розрахункових документів [3, с.18]. Це визначення враховує комплексність інвестиційного проєкту та необхідність систематичного планування.

Печончик Т. І. підкреслює національний аспект, визначаючи інвестиційний проєкт як комплекс заходів, орієнтованих на інноваційний розвиток економіки та

реалізацію завдань інноваційного розвитку [4, с.103]. Це вказує на важливість узгодження інвестиційних проєктів з національними стратегіями та цінностями. Жибак М. М. розглядає інвестиційний проєкт як процес вкладення грошових коштів у реальне виробництво, що є системою взаємопов'язаних у часі і просторі дій і ресурсів з метою його реалізації [5, с.4]. Це визначення підкреслює інтегративний характер інвестиційного процесу та його зорієнтованість на результат. Загалом, розгляд різних визначень інвестиційного проєкту вказує на його комплексний характер, включаючи аспекти планування, стратегічного управління, фінансових розрахунків та взаємодії з національними інноваційними стратегіями. Це свідчить про необхідність ретельного аналізу та підходу до кожного етапу реалізації інвестиційних проєктів для досягнення їх максимальної ефективності та сприяння інноваційному розвитку.

Інвестиційні проєкти, що є ключовим елементом розвитку сучасного бізнесу та економіки, виявляють низку особливостей, які підкреслюють їхню унікальність та важливість у фінансовому середовищі (рис.1.1).

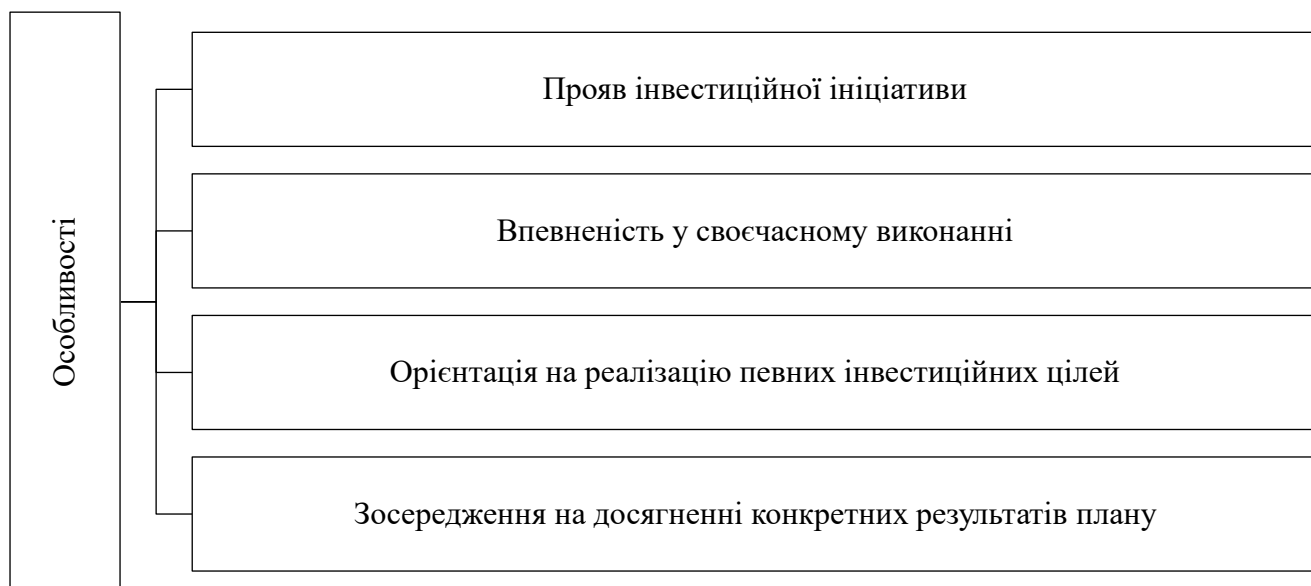


Рисунок 1.1 – Основні особливості інвестиційних проєктів

Джерело: розроблено автором на основі [1-3]

Першою особливістю є прояв інвестиційної ініціативи, що відображається у готовності здійснювати інноваційні та ризиковані кроки для досягнення

стратегічних цілей проєкту [1, с.39]. Впевненість у своєчасному виконанні є ще однією ключовою характеристикою інвестиційних проєктів. Забезпечення своєчасної реалізації вимагає не лише ефективного управління часовими ресурсами, але і відповідальності з боку команди проєкту та інвесторів, що підкреслює необхідність дотримання графіків і важливість пунктуальності. Орієнтація на реалізацію конкретних інвестиційних цілей визначає важливість детального планування та визначення чітких завдань для досягнення успіху проєкту [3, с.19]. Це включає в себе чітку стратегію вкладення капіталу, визначення очікуваних фінансових результатів і визначення механізмів їх досягнення. Зосередження на досягненні конкретних результатів плану відображає необхідність систематичного моніторингу та оцінки ефективності проєкту [2, с.58]. Важливість цієї особливості полягає в тому, що вона дозволяє інвесторам та учасникам проєкту адаптуватися до змін у середовищі та коригувати стратегію для досягнення максимальних результатів. Отже, інвестиційні проєкти, сповнені інвестиційної ініціативи, впевненості у своєчасному виконанні, орієнтації на досягнення конкретних цілей і зосередження на досягненні конкретних результатів плану, визначають новий рівень управління та розвитку, що сприяє створенню стійкого та ефективного фінансового середовища.

На нашу думку, інвестиційний проєкт може бути визначений як систематично розроблений та спланований план дій, що охоплює весь цикл від виникнення ідеї до досягнення визначеної мети. Інвестиційний проєкт включає в себе організаційно-правові, управлінські, аналітичні, фінансові та інженерно-технічні заходи, які реалізуються за допомогою планово-розрахункових документів, спрямованих на досягнення стратегічних цілей та завдань. Інвестиційний проєкт є процесом вкладення грошових коштів у реальне виробництво, системою взаємопов'язаних заходів і дій, орієнтованих на досягнення конкретної мети, яка може бути як фінансовою вигодою, так і внеском у розвиток економіки, галузі, чи регіону.

Інвестиційні проєкти, як ключовий інструмент розвитку та стимулювання економічного зростання, можна класифікувати за різними критеріями, що відображає їхню різноманітність та спрямованість (рис.1.2).

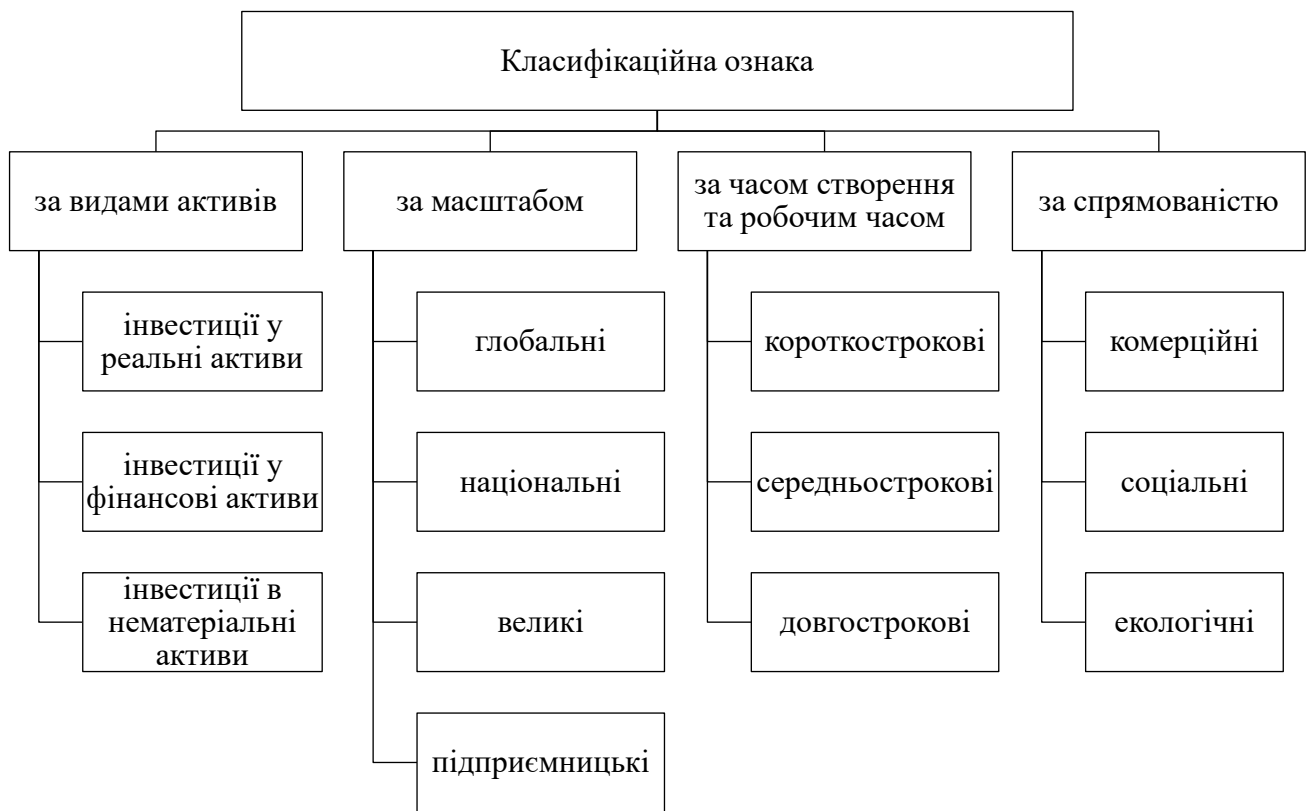


Рисунок 1.2 – Класифікація інвестиційних проєктів

Джерело: розроблено автором на основі [6, 7]

За видами активів інвестиційні проєкти можна класифікувати на три основні категорії: у реальні активи, у фінансові та у нематеріальні активи. У реальних активах вкладення здійснюються в матеріальні об'єкти, такі як обладнання, будівлі, чи інфраструктурні об'єкти. У фінансових активах інвестиції пов'язані із цінними паперами, акціями, чи облігаціями. Нематеріальні активи включають інтелектуальну власність, патенти, бренди та інші нематеріальні цінності [6, с.69]. За масштабом інвестиційні проєкти можна поділити на глобальні, національні, великі та підприємницькі. Глобальні проєкти охоплюють міжнародний рівень та можуть включати у себе розвиток міжнародних підприємств, транскордонні інфраструктурні проєкти та інші глобальні ініціативи. Національні проєкти орієнтовані на розвиток в межах конкретної країни, великі

проекти можуть включати значні вкладення в галузь, тоді як підприємницькі проекти зорієнтовані на підприємства та підприємців [7, с.90]. За часом створення та робочим часом інвестиційні проекти поділяються на короткострокові, середньострокові та довгострокові. Короткострокові проекти орієнтовані на швидке отримання прибутку, середньострокові враховують певний термін віддачі, тоді як довгострокові вимагають значно більшого часового інвестування та терпіння перед досягненням максимальної ефективності. За спрямованістю інвестиційні проекти можуть бути комерційні, соціальні або екологічні. Комерційні проекти орієнтовані на досягнення прибутку та ринкової конкурентоспроможності, соціальні ставлять перед собою завдання соціального розвитку та задоволення потреб спільності, а екологічні проекти спрямовані на збереження природних ресурсів та екологічну стійкість [6, с.70]. Ця класифікація інвестиційних проектів надає комплексний погляд на їхню різноманітність та визначає їхню спрямованість, розмір та характер, що дозволяє ефективніше управляти та розуміти особливості конкретного проекту в залежності від його конкретних цілей та умов реалізації.

Традиційні джерела фінансування інвестиційних проектів наведені в табл.1.2.

Таблиця 1.2 – Традиційні джерела фінансування інвестиційних проектів

Джерело	Сутність	Переваги	Недоліки
1	2	3	4
Кошти державного бюджету	Фінансування, яке надається державою для реалізації проектів.	Забезпечення значних фінансових ресурсів; підтримка стратегічних напрямків розвитку.	Суворі вимоги та обмеження з боку держави; залежність від бюджетних призначень та політичних рішень.
Кошти місцевих бюджетів	Фінансування, виділене місцевими органами влади.	Адаптація до конкретних потреб регіону чи міста; підтримка місцевих ініціатив.	Обмежена доступність ресурсів порівняно з державним бюджетом; залежність від фінансового стану місцевої влади.
Власні кошти підприємств та організацій	Використання власних резервів та прибутку для фінансування.	Немає необхідності платити відсотки; збільшення власного капіталу.	Обмеженість власних фінансових ресурсів; можливість зменшення ліквідності.

Продовження табл.1.2

Джерело	Сутність	Переваги	Недоліки
1	2	3	4
Кредити банків та інших позик	Отримання фінансування від банків та фінансових установ.	Швидкий доступ до необхідних коштів; різноманітні умови та варіанти кредитування.	Відсоткові ставки можуть бути високими; необхідність повернення коштів з урахуванням відсотків.
Кошти інвесторів-нерезидентів	Інвестиції, надані іноземними інвесторами.	Привертання іноземного капіталу; збільшення обсягів фінансування; можливість здійснення обширних проєктів.	Ризик валютних коливань; залежність від змін законодавства та політичної ситуації в інших країнах.

Джерело: розроблено автором на основі [8, 9]

Аналізуючи традиційні джерела фінансування інвестиційних проєктів, можна виділити їхні переваги та недоліки, що визначають їхню відповідність та ефективність в конкретних умовах. Державні бюджетні кошти виокремлюються як найбільш значне джерело фінансування, забезпечуючи великі фінансові ресурси та підтримку стратегічних напрямків розвитку. Однак, разом з цим, вони супроводжуються суворими вимогами та обмеженнями з боку держави, а також залежністю від бюджетних призначень та політичних рішень, що може обмежити гнучкість та оперативність [8, с.100]. Кошти місцевих бюджетів, хоча й адаптовані до конкретних потреб регіону чи міста і підтримують місцеві ініціативи, обмежуються обсягами доступних ресурсів порівняно з державним бюджетом, а також можуть піддаватися впливу фінансового стану місцевої влади [9, с.13]. Власні кошти підприємств та організацій, хоча й дозволяють уникнути виплати відсотків та збільшують власний капітал, обмежуються власними фінансовими ресурсами, існує ризик зменшення ліквідності [8, с.101]. Кредити банків та інших фінансових установ надають швидкий доступ до коштів та різноманітні умови кредитування, але можуть супроводжуватися високими відсотковими ставками та необхідністю повернення коштів з урахуванням відсотків. Кошти інвесторів-нерезидентів, від іноземних інвесторів, привертають увагу своїми можливостями збільшення обсягів фінансування та реалізацією

обширних проєктів, але при цьому виникає ризик валютних коливань та залежність від змін законодавства та політичної ситуації в інших країнах. Вибір конкретного джерела фінансування для інвестиційного проєкту визначається комплексом факторів, включаючи обсяги ресурсів, стратегічні цілі, гнучкість та умови фінансування. Оптимальний підхід полягає в розгляді різних джерел інвестування та їхнього комбінування для досягнення максимальної ефективності та успіху проєкту.

Альтернативні джерела фінансування інвестиційних проєктів наведені в табл.1.2.

Таблиця 1.3 – Альтернативні джерела фінансування інвестиційних проєктів

Джерело	Сутність	Переваги	Недоліки
1	2	3	4
Венчурне фінансування	Залучення коштів від приватних інвесторів у нові, перспективні підприємства чи інноваційні проєкти.	Доступ до фінансування для стартапів та інновацій.	Високий рівень ризику; необхідність обміну контролем інвесторами.
Онлайн-кредитування	Електронна форма кредитування через платформи в інтернеті.	Швидкість та простота отримання кредиту.	Високі відсоткові ставки; можливість шахрайства.
Краудфандинг	Залучення коштів від великої кількості людей («товаришів») для реалізації конкретного проєкту.	Розширення кола потенційних інвесторів; збір коштів на різноманітні цілі.	Неможливість гарантованого успіху; ризик невиконання обіцянок.
P2P-кредитування	Пряме позичання та позики між фізичними особами, обходячи традиційні фінансові установи.	Більш вигідні відсоткові ставки порівняно з банківським кредитуванням.	Високий ризик неповернення коштів; можливість виникнення конфліктів.
Онлайн-факторинг	Відчуження вимоги до несплачених рахунків-фактур підприємству-фактору для отримання негайного фінансування.	Швидке отримання грошей за рахунок несплачених рахунків.	Високі витрати на оплату факторингових послуг; можливість зменшення прибутку.
Фінансові гранти	Безвідсоткова фінансова підтримка від міжнародних організацій для реалізації конкретних проєктів.	Не потрібно повертати гроші; підтримка наукових та соціальних ініціатив.	Суворі вимоги та конкуренція за отримання грантів; можливість обмеженого фінансування.

Джерело: розроблено автором на основі [9, 10]

Альтернативні джерела фінансування інвестиційних проєктів представляють широкий спектр можливостей для залучення необхідних ресурсів, але вони також супроводжуються своїми унікальними перевагами та недоліками. Венчурне фінансування виокремлюється як залучення коштів від приватних інвесторів у нові, перспективні підприємства чи інноваційні проєкти. Його переваги полягають у доступі до фінансування для стартапів та інновацій, але водночас відзначається високим рівнем ризику та необхідністю обміну контролем інвесторами. Онлайн-кредитування, електронна форма кредитування через платформи в Інтернеті, забезпечує швидкість та простоту отримання кредиту. Однак високі відсоткові ставки та можливість шахрайства виступають як його недоліки [9, с.14]. Краудфандинг, який включає залучення коштів від великої кількості людей для реалізації конкретного проєкту, розширює коло потенційних інвесторів та дозволяє збирати кошти на різноманітні цілі. Однак неможливість гарантованого успіху та ризик невиконання обіцянок також варто враховувати. P2P-кредитування, що визначається прямим позичанням та позиками між фізичними особами, обходячи традиційні фінансові установи, пропонує більш вигідні відсоткові ставки порівняно з банківським кредитуванням. Однак високий ризик неповернення коштів та можливість виникнення конфліктів є важливими недоліками [10, с.20]. Онлайн-факторинг, що включає відчуження вимоги до невиконаних рахунків-фактур для отримання негайного фінансування, забезпечує швидке отримання грошей. Проте високі витрати на оплату факторингових послуг та можливість зменшення прибутку є важливими аспектами. Фінансові гранти, що надаються міжнародними організаціями для реалізації конкретних проєктів, вирізняються безвідсотковою фінансовою підтримкою. Їхні переваги полягають у тому, що не потрібно повертати гроші та є підтримка наукових та соціальних ініціатив. Проте суворі вимоги та конкуренція за отримання грантів можуть стати перешкодою [9, с.15]. Альтернативні джерела фінансування інвестиційних проєктів надають широкий вибір, але їхні переваги та

недоліки варто уважно враховувати при виборі оптимального підходу для конкретного проєкту.

Загалом, прийняття рішення щодо фінансування інвестиційного проєкту вимагає комплексного підходу та врахування різноманітних факторів. Важливо збалансувати необхідність фінансових ресурсів з ризиками та умовами фінансування, враховуючи специфіку самого проєкту та вимоги ринку. Вибір оптимального джерела фінансування може визначити успішність та стабільність реалізації проєкту в довгостроковій перспективі.

1.2 Джерела венчурного фінансування інноваційних проєктів

Венчурне фінансування є важливим стимулом для розвитку інноваційних проєктів та новаторських ідей, що формують сучасну економічну парадигму. Цей вид фінансування виконує ключову роль у створенні та підтримці підприємств, які мають потенціал змінити обличчя галузей та визначити нові тренди на ринках. Венчурні інвестори активно ризикують, вкладаючи свої кошти у стартапи та інноваційні підприємства, та сприяють виникненню інноваційних продуктів та послуг.

Розглянемо визначення поняття «венчурне фінансування» в науковій літературі (табл. 1.4).

Таблиця 1.4 – Визначення поняття «венчурне фінансування» в науковій літературі

Автор	Визначення	Коментар
1	2	3
Гук О. В.	Здійснення довгострокових фінансових інвестицій з високим ступенем ризику в акції в новостворюваних малих інноваційно-технологічних фірм, які орієнтовані на розробку і виробництво наукомістких продуктів, задля їх розвитку й розширення, з метою отримання прибутку від приросту вартості вкладених коштів [11, с.159].	Наголошує на довгострокових інвестиціях з високим ризиком у малих інноваційних фірмах, спрямованих на розробку нових продуктів, з метою отримання прибутку від їхнього розвитку та розширення.

Чиж Л. П.	Різновид пайового та боргового ресурсу в суспільному відтворенні, що стимулює розвиток інноваційної діяльності, характерними атрибутами якої є високий ризик і невизначеність [12, с.50].	Вказує на роль венчурного фінансування як різновиду ресурсу, який сприяє розвитку інноваційної діяльності, властивій високому ризику і невизначеності.
-----------	---	--

Продовження табл.1.4

Автор	Визначення	Коментар
1	2	3
Кубіній Н. Ю.	Фінансування проєктів з підвищеним ризиком, пов'язаних з вкладенням в нову техніку, технології, освоєння нових видів виробництв; частіше залучається на ранніх стадіях життєвого циклу інноваційного проєкту [13, с.155].	Акцентує на фінансуванні проєктів з підвищеним ризиком, пов'язаних із новими технологіями та видами виробництва, і частіше відбувається на ранніх стадіях життєвого циклу інноваційного проєкту.
Ткач Є. В.	Сучасний різновид створення та розвитку перспективних фірм, які спеціалізуються на здійсненні наукових досліджень, інженерних розробок, створенні та упровадженні нововведень, діяльність яких пов'язана з високим ступенем ризику [14, с.195].	Визначає венчурне фінансування як сучасний різновид створення та розвитку перспективних фірм, що спеціалізуються на наукових дослідженнях та створенні нововведень, із високим ризиком у своїй діяльності.
Ольшанська О. О.	Інвестування коштів компаній, банків, держави, страхових компаній, пенсійних фондів з максимальним ступенем ризику у новий бізнес-проект [15, с.43].	Наголошує на ризикованому інвестуванні коштів різних організацій у нові бізнес-проекти, що створює підґрунтя для партнерства між різними секторами економіки та сприяє розвитку інновацій.

Джерело: розроблено автором на основі [11-15]

Висновки з аналізу різних визначень венчурного фінансування в науковій літературі дозволяють сформулювати загальний універсальний погляд на цей економічний концепт. Термін «венчурний» походить від англійського слова «venture», яке, з одного боку, вказує на «ризик», а з іншого – на «підприємництво». За визначеннями авторів, венчурне фінансування представляє собою вид інвестування, що характеризується довгостроковими фінансовими інвестиціями з високим ступенем ризику в інноваційно-технологічних підприємствах [11, с.159]. Це фінансування спрямоване на розвиток та виробництво наукомістких продуктів з метою отримання прибутку від приросту

вартості вкладених коштів. Одним із ключових елементів визначень є акцент на високому ризику та невизначеності, які властиві інноваційній діяльності [12, с.50]. Венчурне фінансування виступає як різновид ресурсу, що стимулює розвиток інноваційного сектору економіки, а також забезпечує фінансову підтримку проектам з підвищеним ризиком, пов'язаним із новими технологіями та видами виробництва. Визначення Ткача Є. В. розглядає венчурне фінансування як сучасний різновид створення та розвитку перспективних фірм, спеціалізованих у наукових дослідженнях та інженерних розробках, де діяльність пов'язана із значним ступенем ризику [14, с.195]. Визначення Ольшанської О. О. наголошує на ризикованому інвестуванні коштів різними суб'єктами, такими як компанії, банки, держава, страхові та пенсійні фонди, у нові бізнес-проекти [15, с.43]. Це підкреслює важливість співпраці різних секторів економіки та можливостей створення ефективних партнерств для сприяння розвитку інноваційних ідей та проектів. Загалом, зазначені визначення венчурного фінансування в науковій літературі свідчать про його ключову роль у розвитку інновацій та новаторських підприємств, а також про важливість ризикованого інвестування у нові бізнес-проекти для стимулювання економічного зростання та технологічного прогресу.

Сутність венчурного фінансування проявляється через його функції (рис.1.3):

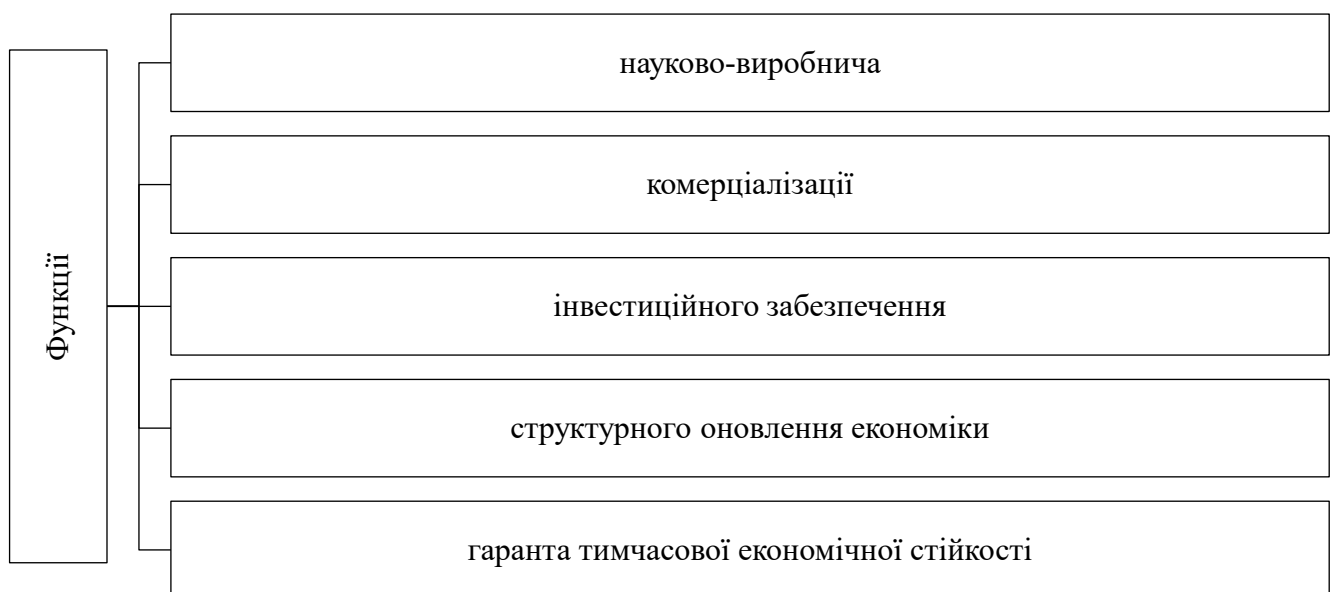


Рисунок 1.3 – Функції венчурного фінансування

Джерело: розроблено автором на основі [16-18]

Венчурне фінансування відіграє різноманітні та важливі функції в контексті науково-технічного розвитку та економічної динаміки. Однією з його ключових функцій є науково-виробнича, яка полягає в сприянні розвитку наукомістких проєктів та інноваційних ідей. Венчурні інвестори активно вкладають кошти в стартапи та дослідницькі проєкти, сприяючи перетворенню ідеї в конкретні продукти чи послуги [16, с.60]. Комерціалізаційна функція венчурного фінансування полягає в перетворенні інноваційних досягнень у комерційно успішні підприємства. Інвестори активно допомагають виробникам впроваджувати та виносити на ринок новаторські продукти, що сприяє розвитку бізнесу та підвищенню конкурентоспроможності. Ще однією важливою функцією є інвестиційне забезпечення, яке надає підтримку фінансовому зростанню інноваційних підприємств [17, с.89]. Венчурні інвестори допомагають компаніям пройти критичні стадії розвитку, забезпечуючи їх фінансовими ресурсами, які є часто важкодоступними в інших джерелах фінансування. Функція структурного оновлення економіки визначає важливість венчурного фінансування у створенні нових галузей та технологічних інновацій, що відзначаються високою доданою вартістю та конкурентними перевагами, що сприяє формуванню сучасного та динамічного економічного середовища [18, с.97]. Гарантія тимчасової економічної стійкості є також важливою функцією венчурного фінансування. Вкладення в інноваційні проєкти створює стійкий інвестиційний потік, що може послабити вплив коливань на ринку та сприяти збалансованому економічному розвитку. Отже, венчурне фінансування виконує комплекс функцій, спрямованих на підтримку науково-технічного прогресу, комерціалізацію інновацій, інвестиційне забезпечення, структурне оновлення економіки та забезпечення тимчасової економічної стійкості.

Венчурне фінансування визначається як ключовий каталізатор для інноваційного розвитку, що забезпечує необхідний капітал для стартапів та інноваційних проєктів. Цей вид фінансування визначається різноманітністю

джерел, які внесли свій внесок у створення та підтримку перспективних ідей і технологічних рішень. У цьому контексті, розгляд важливих джерел венчурного фінансування стає ключовим завданням для розуміння механізмів стимулювання інновацій та стартап-екосистем. Систематизуємо їх в табл.1.5.

Таблиця 1.5 – Джерела венчурного фінансування інноваційних проєктів

Джерело	Сутність	Переваги	Недоліки
1	2	3	4
Венчурні фонди	Організації, що залучають гроші від інвесторів та надають їх у вигляді вкладень стартапам та інноваційним підприємствам.	Забезпечують значний капітал для розвитку.	Вимагають певного рівня контролю та впливу на стратегію компаній.
Приватні інвестори (бізнес-янгели)	Фізичні особи, що вкладають свої особисті кошти в стартапи на ранніх стадіях розвитку.	Швидше приймають рішення та можуть надати досвід та менторство.	Обмежені розміром свого фінансового внеску порівняно з венчурними фондами.
Корпоративне венчурне фінансування	Великі корпорації мають венчурні підрозділи, які інвестують у стартапи для отримання вигоди для свого бізнесу.	Забезпечують доступ до ресурсів та експертизи корпоративного партнера.	Може виникнути конфлікт інтересів, а також втрата незалежності стартапу.
Державні фонди та програми	Урядова фінансова підтримка через гранти, субсидії та інші програми для стимулювання інновацій.	Сприяють розвитку стратегічних галузей та національних інтересів.	Може виникнути бюрократія та політичний вплив на розподіл фінансування.

Джерело: розроблено автором на основі [19-22]

Аналіз джерел венчурного фінансування для інноваційних проєктів дозволяє визначити важливі переваги та недоліки кожного джерела в контексті розвитку стартап-екосистеми та інноваційного середовища. Венчурні фонди, як ключові учасники, забезпечують значний капітал для розвитку, однак вимагають певного рівня контролю, що може вплинути на автономію стартапів [19, с.47]. Однак, разом з цим, виникає питання щодо умов, пов'язаних із здобуттям такого виду інвестицій. Вимога до певного рівня контролю з боку венчурних фондів може стати обмеженням для автономії та внутрішнього управління стартапів. Це може викликати спротив з боку засновників, які можуть відчувати необхідність

зберігати внутрішню незалежність для ефективного ведення своєї бізнес-стратегії та прийняття стратегічних рішень. Отже, балансування між залученням капіталу та збереженням автономії є важливим завданням для стартапів, що розглядають опцію венчурного фінансування.

Приватні інвестори, хоча швидше приймають рішення та можуть надати менторство, обмежені обсягом свого фінансового внеску порівняно з венчурними фондами [20, с.33]. Приватні інвестори, які часто визначаються терміном «бізнес-янголи», представляють собою важливий ресурс для розвитку інноваційних підприємств. Їхня здатність швидко реагувати та швидше приймати рішення стає ключовим фактором на ранніх стадіях розвитку стартапів, коли час важливий. Більше того, приватні інвестори можуть виступати в ролі менторів, надаючи цінні поради та досвід, що сприяє успішному керівництву компанією.

Корпоративне венчурне фінансування вигідне для отримання доступу до ресурсів та експертизи, але може призвести до конфлікту інтересів та втрати незалежності стартапу [21, с.15]. Корпоративне венчурне фінансування, що включає в себе інвестиції від великих корпорацій, визначається як важливий механізм, що дозволяє стартапам забезпечити не лише фінансовий капітал, але й доступ до значних ресурсів та технічної експертизи власника. Це може включати в себе не тільки фінансові ресурси, але і мережі клієнтів, технічні знання та розробки, які допомагають стартапу швидше рости та розвиватися.

Державні фонди та програми венчурного фінансування є важливим інструментом для стимулювання інновацій та розвитку стратегічних галузей в економіці [22, с.192]. Вони надають необхідний фінансовий капітал для підтримки інноваційних ідей та допомагають розвивати перспективні галузі. Однак, з іншого боку, існує ризик, що ці державні ініціативи можуть піддаватися бюрократії та політичному впливу, що може вплинути на об'єктивність та ефективність процесу розподілу фінансування.

Загальний висновок полягає в тому, що ефективне венчурне фінансування потребує уважного розгляду та вибору оптимального джерела відповідно до конкретних потреб та мети розвитку кожного інноваційного проєкту. Врахування

переваг та недоліків дозволяє сформувати стратегію фінансування, що сприяє стабільному та успішному розвитку стартапу в динамічному середовищі інновацій. Венчурне фінансування, як ключовий камінь інноваційного прогресу, отримує неоціненний внесок від венчурних фондів, приватних інвесторів, корпорацій та державних програм. Це відкриває широкі можливості для розвитку перспективних ідей та розвитку новаторських технологій. Спільна дія різних джерел венчурного фінансування створює сприятливе середовище для створення та розвитку інноваційних проєктів, що сприяє економічному зростанню та технологічній перевазі.

1.3 Інноваційні методи та інструменти венчурного фінансування

Венчурне фінансування є ключовим каталізатором для розвитку інновацій та стимулювання підприємництва в епоху стрімкого технологічного прогресу. Цей фінансовий підхід визначається не тільки наданням капіталу стартапам та високотехнологічним проєктам, але й включає в себе високий ризик та активну участь інвесторів у стратегічному керівництві. Сучасне венчурне фінансування прогресує разом із динамічними економічними умовами, надаючи нові методи та інструменти для впровадження інновацій та високотехнологічних рішень.

Інноваційні методи венчурного фінансування визначають нові напрями розвитку фінансового підходу до підтримки стартапів та високотехнологічних проєктів. Ці методи відображають зміни у вимогах ринку та динаміку розвитку технологій. Декілька ключових інноваційних методів венчурного фінансування включають:

1. Corporate Venture Capital (CVC). У сучасному економічному середовищі участь корпорацій у венчурному фінансуванні, відома як Corporate Venture Capital (CVC), стала ключовим стратегічним інструментом для досягнення інноваційних цілей та забезпечення конкурентоспроможності на ринку. Цей підхід передбачає

те, що корпорації, замість традиційного внутрішнього дослідження та розробки, вступають у відносно незалежний фінансовий взаємозв'язок з інноваційними стартапами та компаніями з високим рівнем технологічних досягнень. Однією з ключових цілей цього підходу є отримання корпораціями доступу до передових ідей та новаторських технологій, які можуть сприяти покращенню їхньої діяльності [23,с.5]. Важливо відзначити, що Corporate Venture Capital включає не лише фінансову підтримку, але й активну участь корпорації в стратегічному керівництві та розвитку партнерства з обраною компанією. Ключовою перевагою Corporate Venture Capital є спроможність корпорацій ефективно впроваджувати інновації через зовнішні ресурси. Замість того, щоб обмежуватися внутрішніми розробками, компанії можуть активно взаємодіяти з підприємницькими екосистемами, використовуючи свої фінансові ресурси та експертизу для підтримки та прискорення інноваційних ідей [24, с.50]. Разом з тим, Corporate Venture Capital також вносить свої виклики, такі як управління культурними відмінностями між корпорацією та стартапом, а також ризик втрати гнучкості в умовах більшої організаційної складності. Також, існує необхідність ефективного балансування інтересів обох сторін для досягнення взаємовигідних результатів.

2. Convertible Notes та Simple Agreement for Future Equity (SAFE) представляють сучасні та гнучкі інструменти венчурного фінансування, які знайшли широке застосування в стартап-галузі, сприяючи залученню капіталу на ранніх етапах розвитку компаній. Convertible Notes є позиковими інструментами, що надають можливість інвесторам надати капітал стартапу, але замість фіксованого відсотка, вони конвертуються у власність акцій на пізніших етапах фінансування [25, с.109]. Цей процес конверсії відбувається на зазначених угодою умовах, таких як при наступному раунді фінансування чи події зміни власності компанії. Convertible Notes дозволяють стартапам привертати капітал на ранніх стадіях без необхідності фіксації ринкової вартості компанії. SAFE (Simple Agreement for Future Equity) є ще одним інструментом, що спрощує процес венчурного фінансування. Відмінною рисою SAFE є відсутність фіксованої ставки інтересу та дати виплати. Замість цього, інвестор отримує право на

конверсію власності в еквівалентну суму акцій при майбутніх подіях, таких як раунд фінансування чи зміна контролю. SAFE є менш складеним та менш регульованим інструментом порівняно з Convertible Notes, що забезпечує більшу гнучкість для сторін у процесі укладання угод [26, с.36]. Обидва ці інструменти мають значний попит серед стартапів інноваційного сектору, оскільки вони надають гнучкість для інвесторів та забезпечують можливість стартапам швидко та ефективно залучати капітал, не визначаючи точну вартість компанії на ранніх етапах її розвитку. Це важливий елемент венчурної екосистеми, який сприяє розвитку та стабільності інноваційного підприємництва.

3. Security Tokens визначають нову еру у світі фінансів, де традиційні цінні папери об'єднуються з перевагами блокчейн-технологій, створюючи цифрові активи, які представляють власність чи участь в компанії. Цей інноваційний підхід до створення та обігу цінних паперів забезпечує низку переваг, що революціонізує фінансовий ландшафт. Однією з ключових особливостей Security Tokens є їхнє базування на блокчейн-технології, що гарантує прозорість, невід'ємність та безпеку усіх транзакцій. Розподілена структура блокчейну дозволяє вести точний облік власності та обігу цінних паперів без посередників, знижуючи ризик фальсифікації та забезпечуючи вищий рівень довіри серед інвесторів [27]. Однак, найбільш значущою перевагою використання Security Tokens є їхня легкість торгівлі та глобальний доступ до інвестицій. Блокчейн дозволяє ефективно реалізовувати та обробляти транзакції у будь-якій частині світу, надаючи інвесторам можливість торгувати цінними паперами на міжнародному рівні без складнощів, пов'язаних із звичайними фінансовими системами. Такий підхід також дозволяє знизити бар'єри для входження у світ інвестицій, особливо для тих, хто раніше мав обмежений доступ до традиційних фінансових ринків. Security Tokens відкривають двері для глобальної фінансової інклюзії, де будь-хто може стати інвестором, незалежно від їхнього географічного розташування чи фінансового стану [24, с.51]. Загалом, використання блокчейн-технологій для Security Tokens не лише перетворює підхід до створення цінних паперів, але й відкриває нові горизонти для ефективного, безпечного та

глобального інвестування, що робить цей інструмент ключовим елементом розвитку сучасних фінансових ринків.

4. В сучасному венчурному середовищі використання алгоритмів машинного навчання та аналіз великих обсягів даних стає ключовим елементом для ефективного аналізу ризиків та визначення потенційно успішних стартапів. Ці інноваційні підходи відкривають нові горизонти у прогнозуванні, дозволяючи інвесторам та стартапам виявляти та управляти ризиками з більшою точністю та обґрунтованістю. Використання алгоритмів машинного навчання дозволяє автоматизувати та поліпшити процес аналізу ризиків. Моделі машинного навчання можуть враховувати широкий спектр факторів, включаючи фінансові показники, ринкові тенденції, конкурентну ситуацію та інші, для прогнозування можливих ризиків та визначення стратегій їхнього управління [28, с.545]. Наприклад, класифікаційні моделі можуть визначати ймовірність банкрутства стартапу на основі історичних даних та ключових показників. Регресійні моделі можуть оцінювати вплив різних факторів на фінансовий успіх. Комбінування цих методів дозволяє створити комплексні стратегії управління ризиками, що враховують багатофакторні взаємозв'язки. Аналіз великих обсягів даних вносить додатковий рівень деталізації та комплексності в процес аналізу ризиків. Збільшення обсягів доступної інформації дозволяє враховувати різноманітні джерела даних, включаючи соціальні мережі, медіа, технічні звіти та інші. Це дозволяє отримати повніше та актуальне уявлення про ризики та можливості [29, с.148]. Безперечно, такий аналіз може бути складним завданням через великий обсяг інформації. Тут Big Data analytics виявляється ефективним інструментом, дозволяючи автоматизувати обробку та аналіз великих масивів даних, виокремлюючи ключові тенденції та сигнали серед шуму. Узагальнюючи, поєднання Machine Learning та Big Data в аналізі ризиків не тільки реформує підхід до управління ризиками для стартапів, але і відкриває нові можливості для точного прогнозування та стратегічного прийняття рішень в інноваційному бізнес-середовищі.

5. Impact Investing визначається як інвестування з метою досягнення соціальних та екологічних цілей, паралельно отримуючи фінансові вигоди. Цей підхід об'єднує принципи соціально відповідального інвестування (SRI) з активною спробою впливати на позитивні зміни в суспільстві та навколишньому середовищі. Impact Investing стає ключовим фактором для тих, хто шукає способи вирішення соціальних та екологічних викликів через інноваційний підхід до інвестування [30, с.162]. Однією з ключових рис Impact Investing є акцент на соціальних цілях. Інвестори, які приймають цей підхід, вибирають проекти та компанії, які активно сприяють розв'язанню соціальних проблем, таких як бідність, нерівність, надання освіти та доступу до медичних послуг. Вони стають частиною руху, спрямованого на створення позитивного соціального впливу та покращення якості життя вразливих груп населення. Impact Investing також активно включає екологічні цілі. Інвестори вибирають проекти та компанії, які прагнуть до сталого виробництва, зниження викидів CO₂, використання відновлювальних джерел енергії та збереження природних ресурсів. Це сприяє підтримці екологічно чистих технологій та інновацій, спрямованих на збереження навколишнього середовища та зменшення екологічного впливу. Узагальнюючи, Impact Investing втілює концепцію інтеграції соціальних та екологічних цілей у фінансові рішення. Цей підхід стає не лише інструментом зміни, але і важливим фактором у розвитку бізнесу та суспільства в цілому.

Висновки до розділу 1

В цілому, інноваційні методи венчурного фінансування відкривають нові горизонти для підтримки та розвитку інноваційних ідей, сприяючи створенню стійких та конкурентоспроможних компаній. Ці методи не тільки розширюють можливості доступу до капіталу, але й формують сучасні стандарти для взаємодії між підприємцями та інвесторами у швидкозмінному світі технологій. Це дозволяє швидше прогресувати у вирішенні глобальних і локальних проблем людей чи держав, не залучаючи останніх до фінансування і розробки проєкту.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ПОТЕНЦІАЛУ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ

2.1 Зарубіжні практики венчурного фінансування

Венчурне фінансування є ключовим елементом інноваційної екосистеми та рушійною силою для розвитку новаторських ідей та підприємницьких проєктів у всьому світі. За кордоном венчурні інвестиції вже давно визнані ефективним інструментом для стимулювання технологічного прогресу, створення нових ринків та забезпечення сталого економічного зростання. Дослідження та аналіз зарубіжних практик венчурного фінансування є надзвичайно важливим для розуміння тенденцій, успішних стратегій та ключових викликів, які визначають цей важливий сегмент фінансового ринку.

Аналіз динаміки світового ринку венчурного фінансування важливий, оскільки відображає тенденції інноваційного розвитку економіки. Зміни в обсязі, структурі та розподілі інвестицій вказують на перспективи та пріоритети глобальних інвесторів у сфері стартапів та новаторських проєктів. Динаміка світового ринку венчурного фінансування наведена в табл.2.1.

Таблиця 2.1 – Динаміка світового ринку венчурного фінансування за 2018-2022 рр.

Рік	Венчурне фінансування млрд дол	Ланцюговий		Базисний	
		Абсолютний приріст, млрд дол	Темп приросту, %	Абсолютний приріст, млрд дол	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6
2018	318,3	-	-	-	-
2019	269,9	-48,4	-15,21	-48,4	-15,21
2020	292,7	22,8	8,45	-25,6	-8,04
2021	549,1	256,4	87,60	230,8	72,51
2022	479,8	-69,3	-12,62	161,5	50,74

Джерело: розроблено автором на основі [31]

В 2018 році світовий ринок венчурного фінансування фіксував значний обсяг на рівні 318,3 млрд дол, що створило високі очікування стосовно подальшого росту, але залишало питання про стійкість тенденційного зростання в майбутньому. Суттєвий спад на ринку венчурного фінансування на 48,4 млрд дол або 15,21% в 2019 році визначався рядом факторів, таких як економічна нестабільність, геополітичні турбуленції, а також збільшена обережність інвесторів у зв'язку із зростанням ризиків внаслідок пандемії. У 2020 році ринок венчурного фінансування відновив свій ріст, зростаючи на 22,8 млрд дол або 8,45%, що обумовлено великим попитом на інвестиції в інноваційні галузі, такі як медичні технології, біотехнології та енергетика, які стали стратегічно важливими в умовах постпандемічної реконструкції. 2021 рік відзначився експлозивним ростом ринку венчурного фінансування, з приростом на 256,4 млрд дол або 87,60%. Цей історичний рекорд був обумовлений інтенсивним попитом на інвестиції в нові технології, цифрову трансформацію та стартапи, підсилений прискоренням переходом до цифрової економіки під впливом пандемії COVID-19. Протилежно до попереднього року, 2022 рік відзначився спадом на 69,3 млрд дол або 12,62%, що пов'язаний із зміною інвестиційної стратегії, сповільненням темпів економічного зростання та зростанням нестабільності на фінансових ринках. Усі зміни в обсязі венчурного фінансування свідчать про високу динаміку та чутливість ринку до зовнішніх та внутрішніх впливів. Важливими факторами визначення обсягів інвестицій були геополітичні події, пандемічні виклики, інноваційні зрушення та стратегічні рішення інвесторів. Цей аналіз свідчить про необхідність постійного вивчення та адаптації стратегій венчурного фінансування для ефективного використання та підтримки розвитку глобальних інноваційних проєктів.

Аналіз динаміки середнього розміру угод на ринку венчурного фінансування є ключовим для розуміння змін у величині та обсягу інвестицій. Збільшення середнього розміру угод може вказувати на зростання стратегічно важливих та об'ємних інноваційних проєктів, що впливає на розвиток глобальної

економіки та конкурентоспроможність стартапів. Динаміка середнього розміру угоди на ринку венчурного фінансування наведена на рис.2.1.

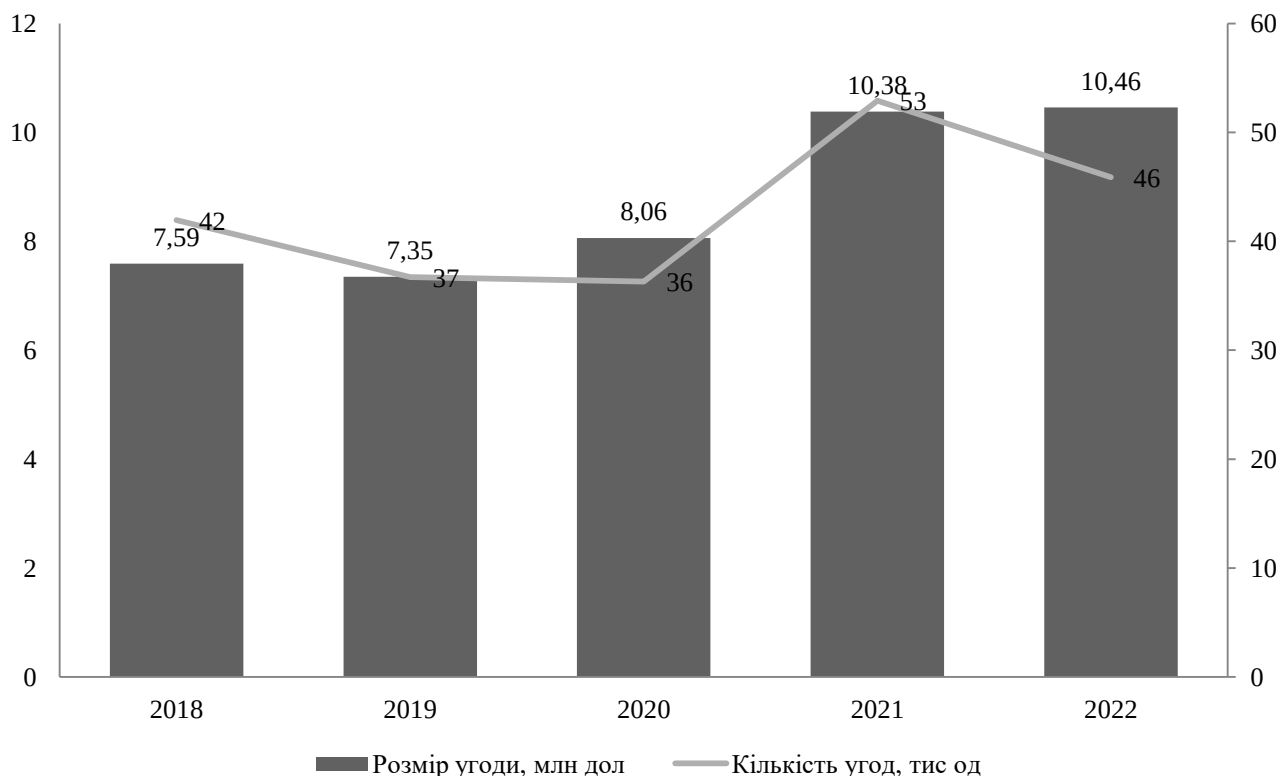


Рисунок 2.1 – Динаміка середнього розміру угоди на ринку венчурного фінансування в світі за 2018-2022 рр.

Джерело: розроблено автором на основі [31]

У 2018 році середній розмір угоди на ринку венчурного фінансування склав 7,59 млн дол при кількості угод у розмірі 42 тис од. Це вказує на те, що тенденція зосередження капіталу ще не була такою вираженою, і багато угод стосувалися менших проєктів. У 2019 році спостерігалось зниження середнього розміру угоди на 3,17%, до 7,35 млн дол, що свідчить про зростання інтересу інвесторів до менших, але потенційно перспективних проєктів. Кількість угод також зменшилася, що може бути пов'язано зі збільшеним конкурсом серед стартапів. У 2020 році середній розмір угоди знову зріс до 8,06 млн дол, що зумовлене зростанням довіри інвесторів до більших та більш амбіційних проєктів в умовах невизначеності. 2021 рік визначився значним зростанням середнього розміру угоди на 34,46%, до 10,38 млн дол, що вказує на більші інвестиції в значні

та потужні проєкти, що збільшує ймовірність їх успішного розвитку. У 2022 році середній розмір угоди лише трошки зріс до 10,46 млн доларів, але кількість угод зменшилася, що вказує на подальше ускладнення конкуренції, та інші фактори, що призводять до більш обережного відбору проєктів для інвестування. Динаміка середнього розміру угод на ринку венчурного фінансування вказує на те, що інвестори виявляють зростаючий інтерес до більших та перспективніших проєктів. Тим не менше, зміни в середньому розмірі також можуть свідчити про постійну адаптацію до змін у фінансовому кліматі, кон'юктурі ринку та стратегічних виборів інвесторів.

Аналіз динаміки світового ринку венчурного фінансування за стадіями розвитку важливий, оскільки відображає зміни у стратегіях інвесторів та підприємців. Зростання обсягів інвестицій на ранній стадії може вказувати на посилення підтримки інновацій та стартапів, тоді як збільшення угод на пізній стадії свідчить про зростання інтересу до великих та вже успішних компаній. Проаналізуємо динаміку венчурного фінансування за стадіями (табл.2.2).

Таблиця 2.2 – Динаміка світового ринку венчурного фінансування за стадіями за 2018-2022 рр.

Галузь	2018	2019	2020	2021	2022	Абсолютний приріст, млрд грн	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6	7	8
Рання стадія	109,8	104,8	89	166,7	140,4	30,6	27,87
Пізня стадія	192,6	148,3	186,1	347,8	311,7	119,1	61,84
Посвіна стадія	15,9	16,8	17,6	34,6	27,7	11,8	74,21
Всього	318,3	269,9	292,7	549,1	479,8	161,5	50,74

Джерело: розроблено автором на основі [31]

Динаміка ринку венчурного фінансування за стадіями вказує на зміну інтересів інвесторів та кон'юктуру ринку в різні роки. Зростання на ранній стадії в 2021 році вказує на підтримку інновацій та стартапів, тоді як пізня стадія визначилася різким зростанням у 2021 році, показуючи інтерес до великих, стабільних компаній. Зменшення обсягів у 2022 році пов'язане з геополітичною нестабільністю, економічними факторами та зміною стратегій інвесторів.

Структура світового ринку венчурного фінансування за стадіями наведена на рис.2.2.

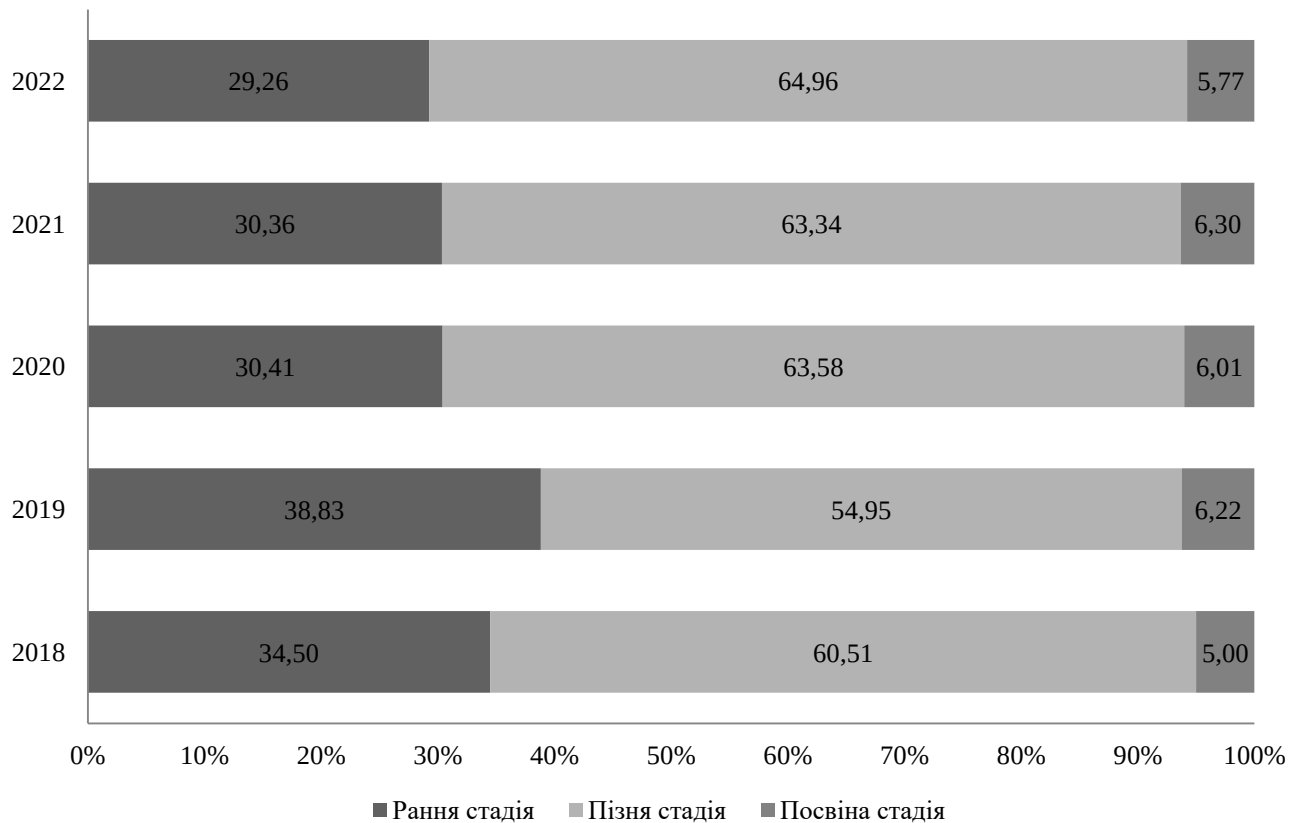


Рисунок 2.2 – Структура світового ринку венчурного фінансування за стадіями за 2018-2022 рр., %

Джерело: розроблено автором на основі [31]

У 2018 році рання стадія венчурного фінансування складала 34,50%, що вказує на значний інтерес інвесторів до ризикованих, молодих стартапів та ідей, які потребують розвитку. Пізня стадія венчурного фінансування має також значну частку у 2018 році, становлячи 60,51%, що вказує на значну концентрацію капіталу вже в успішних компаніях. Сектор посвітної стадії має невелику частку у 2018 році у розмірі 5%.

У 2019 році спостерігається зростання частки ранньої стадії до 38,83%, що свідчить про підтримку інновацій та ризикованих проєктів у важливий момент їхнього розвитку. Спостерігається зменшення частки пізньої стадії до 54,95%, що пов'язано зі зростанням інтересу до ранніх та середніх стадій розвитку проєктів.

Частка посвітної стадії зростає до 6,22%, що вказує на збільшений інтерес до підприємств, які проходять етап початкової успішності.

У 2020 році відбувається зниження частки ранньої стадії до 30,41%, що пов'язано з ефектами пандемії та більш обережним підходом інвесторів до ризикованих активів. Частка пізньої стадії знову зростає до 63,58%, що вказує на більший попит на великі та вже успішні компанії в умовах економічної нестабільності. Частка посівної стадії залишається стабільною, але відзначається певним спадом до 6,01%.

У 2021 році частка ранньої стадії майже залишається незмінною, що вказує на стабілізацію інтересу до молодих підприємств. Частка пізньої стадії залишається стабільною, вказуючи на стійкий інтерес інвесторів до великих проєктів. Спостерігається збільшення частки посвітної стадії, вказуючи на збільшений інтерес до компаній, які вже показали успішні результати.

У 2022 році спостерігається подальше зниження частки ранньої стадії до 29,26%, що пов'язано зі зростанням ризиків та бажанням інвесторів зосередитися на більш стабілізованих активах. Разом з тим, спостерігається подальше збільшення частки пізньої стадії, що відзначає перевагу інвесторів в стабільніші та вже випробувані підприємства. Частка посвітної стадії знову зменшується, що пов'язано з більш обережним відбором проєктів та бажанням інвесторів спрямовувати капітал в більш перспективні області.

Структура світового ринку венчурного фінансування за стадіями вказує на динаміку інтересів інвесторів у різні роки. Збільшення частки ранньої стадії у 2021 році свідчить про підтримку інновацій, тоді як збільшення частки пізньої стадії у 2022 році відзначає зростаючий інтерес до великих підприємств та стабільних компаній в умовах економічної нестабільності. Зменшення частки посвітної стадії у 2022 році свідчить про більш обережний відбір інвестиційних об'єктів та прагнення інвесторів зосереджувати увагу на більш перспективних компаніях.

Аналіз динаміки світового ринку венчурного фінансування за регіонами є важливим для визначення географічних осередків інновацій та ефективності

інвестиційних стратегій. Зміни в частках регіонів вказують на глобальні тенденції та конкурентоспроможність їхніх інноваційних екосистем. Активність венчурного фінансування в окремих регіонах відображає їхню роль у світовому інноваційному ландшафті. Проаналізуємо динаміку венчурного фінансування за регіонами (табл.2.3).

Таблиця 2.3 – Динаміка світового ринку венчурного фінансування за регіонами за 2018-2022 рр.

Регіон	2018	2022	Абсолютний приріст, млрд грн	Темп приросту, %
1	2	3	4	5
Північна Америка	235,54	283,08	47,54	20,18
Європа	41,38	110,35	68,98	166,69
Азія	28,65	67,17	38,53	134,48
Океанія	6,37	9,60	3,23	50,74
Африка	6,37	9,60	3,23	50,74
Всього	318,3	479,8	161,5	50,74

Джерело: розроблено автором на основі [31]

Починаючи з 2018 року, Північна Америка вже мала велику частку на світовому ринку венчурного фінансування. За п'ять років відбулося збільшення обсягу на 20,18%, що пов'язано з постійним інтересом інвесторів до інновацій та перспективних стартапів у регіоні. Збільшення обсягу венчурного фінансування в Північній Америці можна пояснити наявністю великої кількості інноваційних стартапів та великих технологічних компаній у США.

Європа в 2018 році мала меншу частку у світовому венчурному фінансуванні, але вже тоді показала значні обсяги. За період від 2018 до 2022 року обсяг зріс на 166,69%, що вказує на розширення інноваційної діяльності та зростання привабливості регіону для інвесторів. У 2022 році Європа збільшила свою присутність у глобальному венчурному фінансуванні, що визначено активними ініціативами в розвитку інноваційних стартапів та створенням сприятливого середовища для бізнесу. Розвиток європейського ринку венчурного фінансування є результатом стратегічних ініціатив з боку урядів та створення сприятливого клімату для інноваційного підприємництва.

Азія вже в 2018 році визначалася значними обсягами венчурного фінансування. За п'ять років обсяг зріс на 134,48%, що свідчить про значний розвиток інноваційного потенціалу та привабливість регіону для інвестицій. Збільшення інвестицій в Азії пов'язане зі стрімким розвитком технологічних секторів, особливо в Китаї та Індії.

Океанія та Африка у 2018 році мали відносно невеликі обсяги венчурного фінансування. За п'ять років обидва регіони виявили зростання обсягу на 50,74%. Збільшення обсягів в Океанії та Африці вказує на зростання свідомості та інтересу до інноваційного підприємництва в цих регіонах.

Зростання світового ринку венчурного фінансування вказує на загальний позитивний тренд у глобальній інноваційній економіці. Підвищення інвестицій у різних регіонах світу визначено рядом факторів, таких як географічне розташування, стратегічні рішення урядів та розвиток технологій. Різноманітність динаміки різних регіонів свідчить про різні шляхи розвитку та різні етапи їхнього інноваційного розвитку.

Структура світового ринку венчурного фінансування за стадіями наведена на рис.2.3.

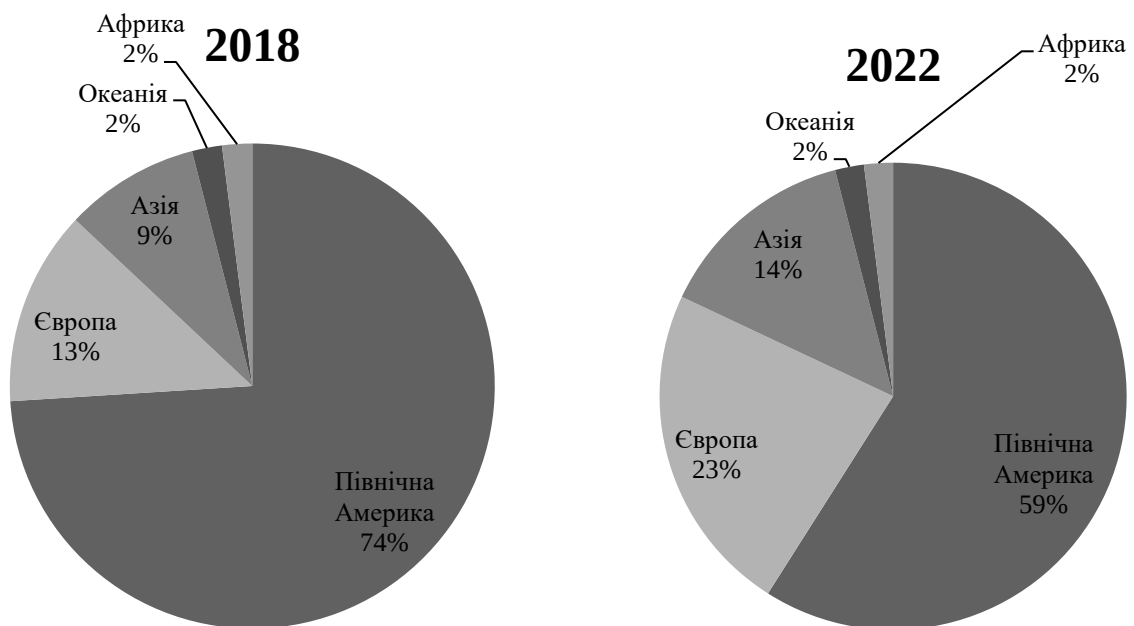


Рисунок 2.3 – Структура світового ринку венчурного фінансування за регіонами за 2018-2022 рр., %

Джерело: розроблено автором на основі [31]

У 2018 році Північна Америка володіла значною часткою венчурного фінансування (74%), що вказує на високий ступінь розвитку інноваційного підприємництва та технологічних індустрій у США та Канаді. Зменшення частки до 59% в 2022 році свідчить про збільшення конкуренції в інших регіонах, про бажання інвесторів диверсифікувати свій портфель та розглядати можливості в інших частинах світу.

У 2018 році Європа мала обмежену частку (13%), що може бути пов'язано з меншою кількістю успішних технологічних гігантів порівняно з Північною Америкою. Збільшення частки до 23% в 2022 році свідчить про підвищення інтересу до європейських інноваційних стартапів та розвитку інноваційної екосистеми.

У 2018 році Азія володіла обмеженою часткою (9%), але це відображає активний розвиток технологічних ринків, особливо в Китаї та Індії. Збільшення частки до 14% в 2022 році вказує на те, що інвестори все більше визнають інноваційний потенціал та перспективи розвитку в Азії.

Динаміка часток в різних регіонах світу венчурного фінансування вказує на зміни в інтересах та можливостях для інвесторів. Підвищення частки Європи та Азії свідчить про їхню здатність привертати інвестиції та конкурувати з традиційно домінуючими американськими регіонами. Глобалізація венчурного фінансування створює нові можливості для інвесторів та розвитку інновацій в різних частинах світу.

Таким чином, на основі аналізу світового ринку венчурного фінансування можна визначити ключові тенденції та важливі висновки. Динаміка обсягів інвестицій свідчить про зростання інтересу до інноваційних проєктів, а зменшення у 2022 році може бути результатом глобальних викликів. Збільшення середнього розміру угод та зміни структури венчурного фінансування за стадіями вказують на розвиток та диверсифікацію ринку. Окремо слід відзначити географічні та регіональні аспекти. Збільшення часток Європи та Азії свідчить

про їхню здатність залучати інвестиції та конкурувати з традиційно домінуючими регіонами, такими як Північна Америка. Загалом, аналіз світового ринку венчурного фінансування підкреслює глобальну природу інноваційного підприємництва та важливість розуміння його динаміки для ефективного управління інвестиціями та розвитку інноваційних екосистем.

2.2 Стан ринку венчурного капіталу в Україні

Венчурний капітал в Україні виступає предметом великої уваги та інтересу у зв'язку з активним розвитком інноваційного сектору економіки. Сучасна економічна парадигма визначає інновації як ключовий елемент сталого росту, а венчурний капітал, в свою чергу, виступає каталізатором для розвитку перспективних ідей та стартапів. Україна, яка зазнає активних змін у своєму технологічному ландшафті, на шляху створення інноваційного суспільства стає свідком важливих подій у сфері венчурного капіталу.

Важливо розглядати стан ринку венчурного капіталу в Україні як рефлексію змін, які відбуваються у екосистемі стартапів та інновацій. Зростання інтересу до цього фінансового інструменту свідчить про поступове визнання важливості інноваційних проєктів для стабільного розвитку країни. У наш час роль венчурного капіталу визнається як вирішальна для стимулювання підприємництва, розвитку технологій та забезпечення конкурентоспроможності української економіки на глобальному рівні.

Даний аналіз спрямований на дослідження ключових тенденцій, викликів та можливостей, що впливають на стан ринку венчурного капіталу в Україні. Він спрямований на розуміння того, які чинники сприяють або гальмують розвиток венчурного капіталу в Україні, а також на визначення шляхів його подальшого розвитку для підтримки інноваційного підприємництва та створення

сприятливого середовища для новаторських проєктів. Динаміка кількості венчурних інститутів спільного інвестування наведена на рис.2.4.

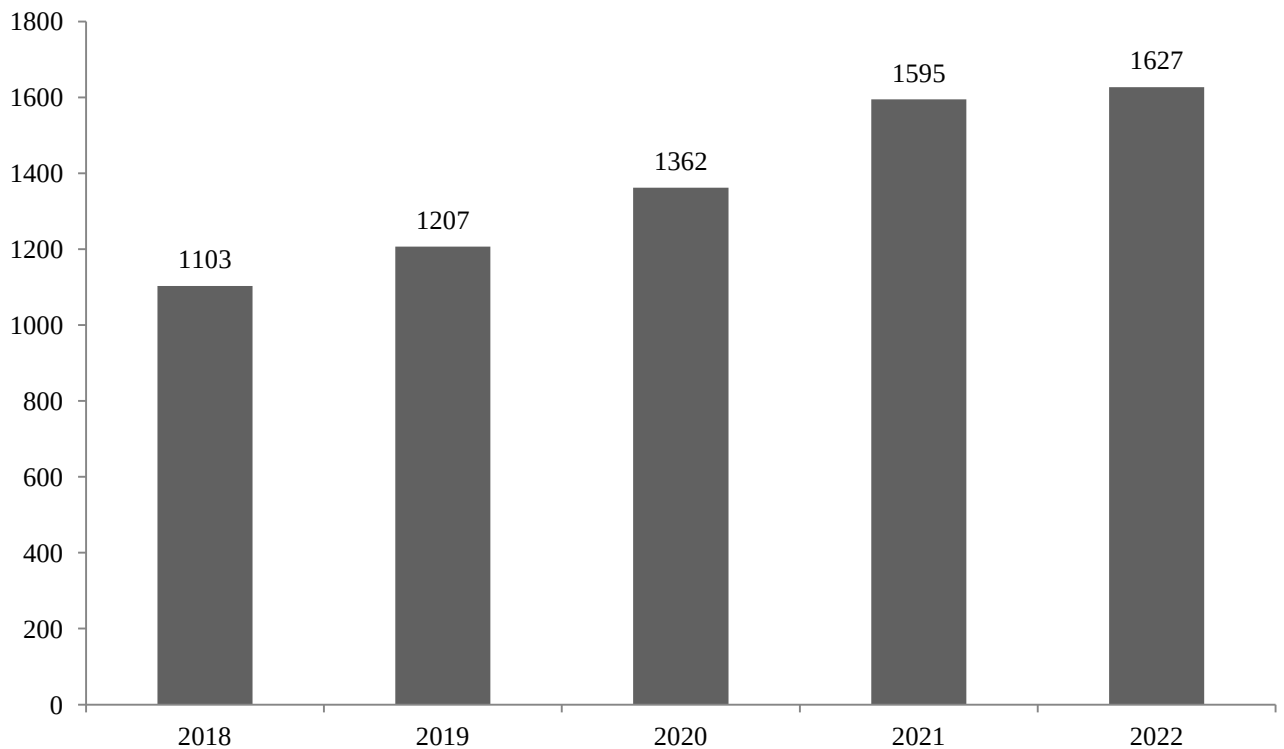


Рисунок 2.4 – Динаміка кількості венчурних інститутів спільного інвестування в Україні за 2018-2022 рр., од

Джерело: розроблено автором на основі [32]

Динаміка кількості венчурних інститутів спільного інвестування в Україні за період з 2018 по 2022 роки свідчить про значущий ріст цього сектору в економіці України. Згідно з представленими даними, кількість венчурних інститутів зросла з 1103 у 2018 році до 1627 у 2022 році, що представляє собою збільшення на 47,5% протягом цього п'ятирічного періоду. Причини такого вражаючого росту пов'язані з кількома факторами. По-перше, влада та бізнес-спільнота в Україні в останні роки активно працюють над створенням сприятливої екосистеми для розвитку інновацій та підтримки стартапів. Велика увага приділяється створенню спеціальних програм та інфраструктури для венчурного капіталу, що стимулює зростання кількості венчурних інститутів. По-друге, позитивний вплив на розвиток венчурного сектору мають зростання інтересу до інноваційних технологій та розширення сфери застосування

високотехнологічних рішень. Така тенденція створює потребу в додаткових фінансових ресурсах, що знову акцентує увагу на венчурному капіталі. Необхідно також врахувати роль міжнародного інвестування та участь зарубіжних фондів у венчурних ініціативах в Україні. Залучення зовнішніх інвестицій може бути ключовим фактором у зростанні кількості венчурних інститутів, особливо в умовах глобалізації та посилення конкуренції на світовому ринку. Загалом, аналіз динаміки венчурних інститутів спільного інвестування в Україні за період 2018-2022 років вказує на позитивні тенденції у розвитку інноваційного сектору. Важливо продовжувати сприяти цьому розвитку шляхом подальшої підтримки екосистеми для стартапів та інновацій, а також стимулюванням інвестиційного клімату в країні.

Динаміка вартості чистих активів венчурних інститутів спільного інвестування наведена в табл.2.4.

Таблиця 2.4 – Динаміка вартості чистих активів венчурних інститутів спільного інвестування в Україні за 2018-2022 рр.

Рік	ВЧА, млрд грн	Ланцюговий		Базисний	
		Абсолютний приріст, млрд грн	Темп приросту, %	Абсолютний приріст, млрд грн	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6
2018	220	-	-	-	-
2019	248	28	12,73	28	12,73
2020	307	59	23,79	87	39,55
2021	347	40	13,03	127	57,73
2022	396	49	14,12	176	80,00

Джерело: розроблено автором на основі [32]

Динаміка вартості чистих активів венчурних інститутів спільного інвестування в Україні протягом періоду з 2018 по 2022 роки відзначається значним зростанням, що свідчить про активний розвиток цього сегмента фінансового ринку. За вказаний період вартість чистих активів зросла з 220 млрд грн у 2018 році до 396 млрд грн у 2022 році, що становить приріст на 80%. Збільшення вартості чистих активів зумовлене кількома факторами. Зокрема, позитивний вплив на цей показник має загальний розвиток економіки та

зростання інтересу до інноваційного сектору. Підприємства, які включаються в портфель венчурних інститутів, є об'єктом збільшення цінності через інноваційні рішення та технологічний прогрес. Разом з тим, активна підтримка влади та розвиток інфраструктури для венчурного капіталу стимулюють залучення додаткових інвестицій та сприяють збільшенню вартості портфеля венчурних інститутів. Зауважимо, що темп приросту вартості чистих активів венчурних інститутів показує поступове збільшення протягом розглянутого періоду, що є індикатором стабільності і впевненості інвесторів у потенціалі українського ринку. Загалом, динаміка вартості чистих активів венчурних інститутів в Україні за 2018-2022 роки свідчить про позитивний тренд у розвитку венчурного сектору та високий інвестиційний інтерес до інноваційних підприємств.

Динаміка інвесторів венчурних інститутів спільного інвестування наведена в табл.2.5.

Таблиця 2.5 – Динаміка інвесторів венчурних інститутів спільного інвестування в Україні за 2018-2022 рр.

Інвестори	2018	2019	2020	2021	2022	Абсолютний приріст, осіб	Темп приросту, %
1	2	3	4	5	6	7	8
Юридичні особи резиденти	2890	2524	2388	2045	2063	-827	-28,62
Юридичні особи нерезиденти	386	338	337	318	340	-46	-11,92
Фізичні особи резиденти	572	772	1137	1542	1729	1157	202,27
Фізичні особи нерезиденти	9	12	20	32	31	22	244,44
Всього	3857	3646	3882	3937	4163	306	7,93

Джерело: розроблено автором на основі [32]

Результати вказують на певні зміни в структурі та обсязі інвестицій в різних категоріях інвесторів, що може бути наслідком різних факторів. Щодо юридичних осіб резидентів, відзначається спад від 2890 осіб у 2018 році до 2063 осіб у 2022 році, що пов'язано зі зміною інвестиційної стратегії та економічною нестабільністю в деяких роках. Юридичні особи нерезиденти також відзначають певний спад, хоча менший у порівнянні з резидентами, з 386 осіб у 2018 році до

340 осіб у 2022 році, що свідчить про зміни географії інтересів зарубіжних інвесторів та зовнішні економічні фактори. Фізичні особи резиденти та нерезиденти відзначаються значним зростанням. Особливо важливий є темп приросту у категорії фізичних осіб резидентів, який становить 202,27%, з 572 осіб у 2018 році до 1729 осіб у 2022 році, що свідчить про зростання інтересу громадян до венчурних інвестицій через підвищення свідомості про переваги участі в інноваційних проєктах.

Загальний аналіз динаміки інвесторів венчурних інститутів в Україні вказує на різноманітні фактори, які впливають на різні категорії інвесторів. Економічна нестабільність, рівень інноваційності та інші фактори є визначальними у формуванні інвестиційного клімату в країні.

Структура інвесторів за видами наведена на рис.2.5.

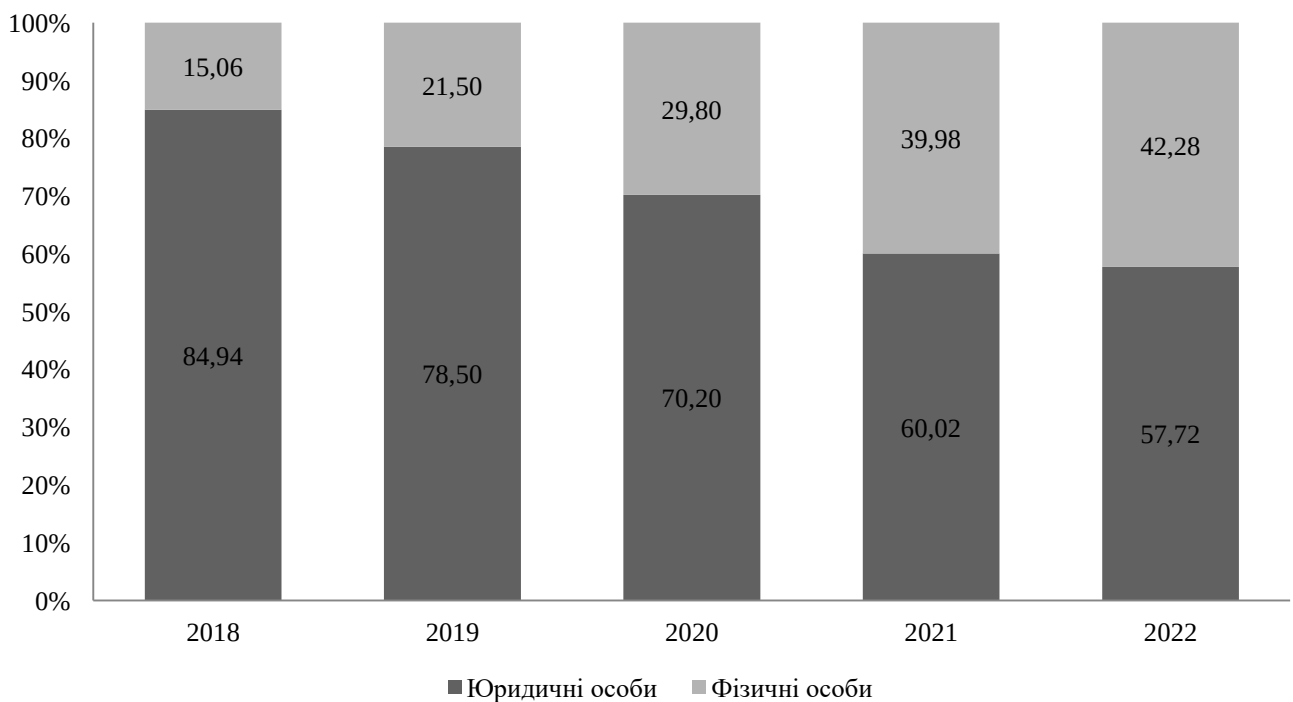


Рисунок 2.5 – Структура інвесторів венчурних інститутів спільного інвестування за видами в Україні за 2018-2022 рр., %

Джерело: розроблено автором на основі [32]

Аналіз структури інвесторів венчурних інститутів спільного інвестування в Україні за період 2018-2022 років вказує на суттєві зміни в співвідношенні між юридичними та фізичними особами. У 2018 році більшість інвесторів складалася

з юридичних осіб, що визначало 84,94% структури. Проте, протягом наступних років спостерігається значний зміщення цього співвідношення. У 2022 році лише 57,72% інвесторів є юридичними особами, що свідчить про різке зменшення їхньої частки в структурі. З іншого боку, фізичні особи демонструють стабільний та навіть зростаючий тренд. З 15,06% у 2018 році їхній внесок зріс до 42,28% у 2022 році, що свідчить про збільшення інтересу фізичних осіб до венчурних інвестицій та є відображенням зростання культури інвестування серед населення. Причини цих змін можуть бути різноманітні. Зменшення частки юридичних осіб відбиває їхню стратегічну переорієнтацію, економічну нестабільність та зміну інвестиційного клімату для бізнесу. З іншого боку, збільшення інтересу фізичних осіб є результатом росту фінансової грамотності та доступності інформації про венчурні інвестиції, а також зростання довіри до цього виду інвестування.

Загалом, структурні зміни в інвесторській базі венчурних інститутів свідчать про динамічний характер розвитку венчурного сектору в Україні та важливі зрушення в інвестиційному ландшафті країни. Зростання ролі фізичних осіб в інвестуванні вказує на потенціал для подальшого розвитку ринку венчурного капіталу серед широкого загалу інвесторів.

Структура інвесторів за географічним аспектом наведена на рис.2.6.

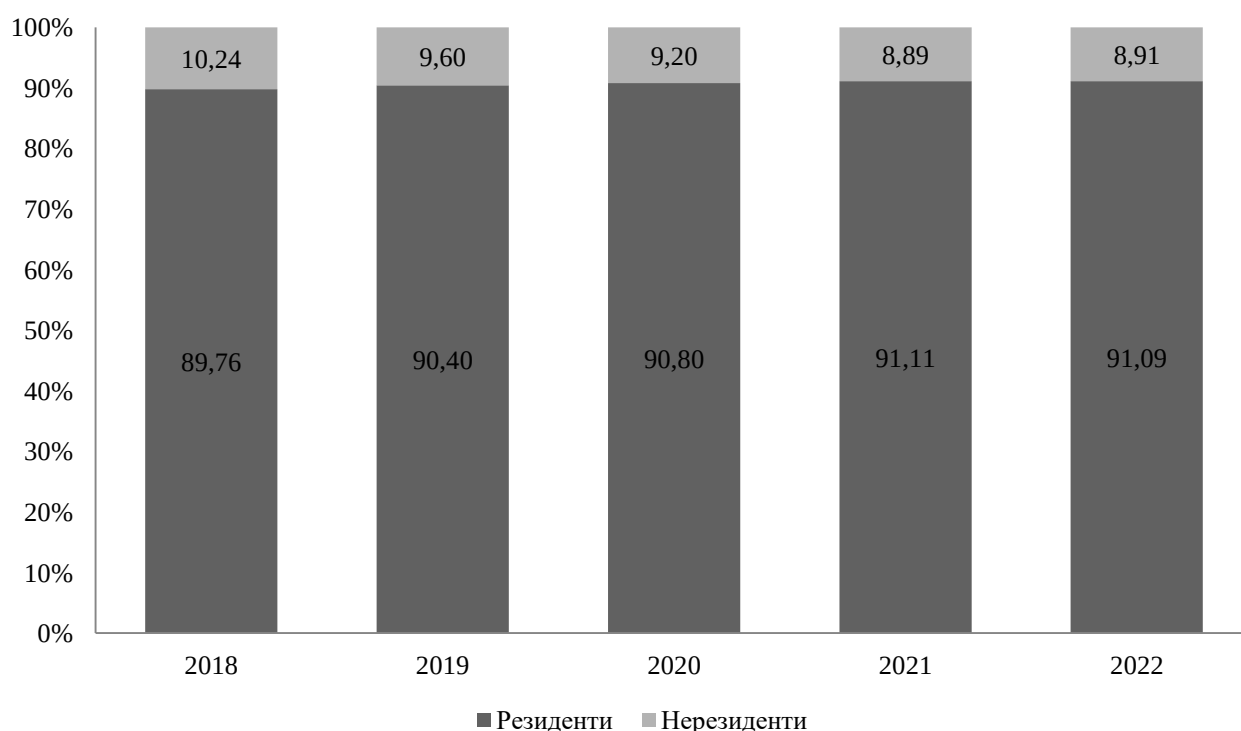


Рисунок 2.6 – Структура інвесторів венчурних інститутів спільного інвестування за географічним аспектом в Україні за 2018-2022 рр., %

Джерело: розроблено автором на основі [32]

Структура інвесторів венчурних інститутів спільного інвестування в Україні за географічним аспектом за період 2018-2022 років вказує на збереження високого відсотка участі резидентів та стабільні зміни в співвідношенні між резидентами та нерезидентами. У 2018 році 89,76% інвесторів були резидентами, і цей показник збільшився до 91,09% у 2022 році. Стійке зростання частки резидентів може свідчити про внутрішній розвиток венчурного сектору в Україні та зростання довіри власних інвесторів до вітчизняних можливостей для інвестування. Напроти, нерезиденти показують зменшення відсоткової частки у структурі від 10,24% у 2018 році до 8,91% у 2022 році, що є результатом різноманітних факторів, таких як зміни в глобальній економіці, політичній нестабільності у світі або зміни в стратегіях нерезидентських інвесторів. Причини цих змін в географічній структурі можуть бути багатогранними. Збереження високого рівня інтересу резидентів свідчить про успішний розвиток венчурного екосистеми в Україні та позитивне сприйняття інвестиційних можливостей на внутрішньому ринку. Зменшення частки нерезидентів зумовлене змінами в глобальному економічному середовищі та кон'юнктурою світового ринку венчурного капіталу.

Структура активів венчурних інститутів спільного інвестування наведена на рис.2.7.

Аналіз структури активів венчурних інститутів спільного інвестування в Україні за період 2018-2022 років показує певні зміни в розподілі різних видів активів, що відображає стратегічні та економічні тенденції венчурного сектору. Інші активи займають основну частку портфеля венчурних інститутів протягом всього розглянутого періоду, зі зростанням від 84,8% у 2018 році до 85,7% у 2022 році, що свідчить про продовження активного вкладу венчурних фондів у стартапи та інноваційні проєкти, які можуть бути класифіковані як «інші активи».

Нерухомість показує зростання відсоткової частки в портфелі, з 3,3% у 2018 році до 5,6% у 2022 році, що свідчить про збільшення інтересу до інвестицій у нерухомість та визначає стратегічне розширення фондів у різні галузі та класи активів.

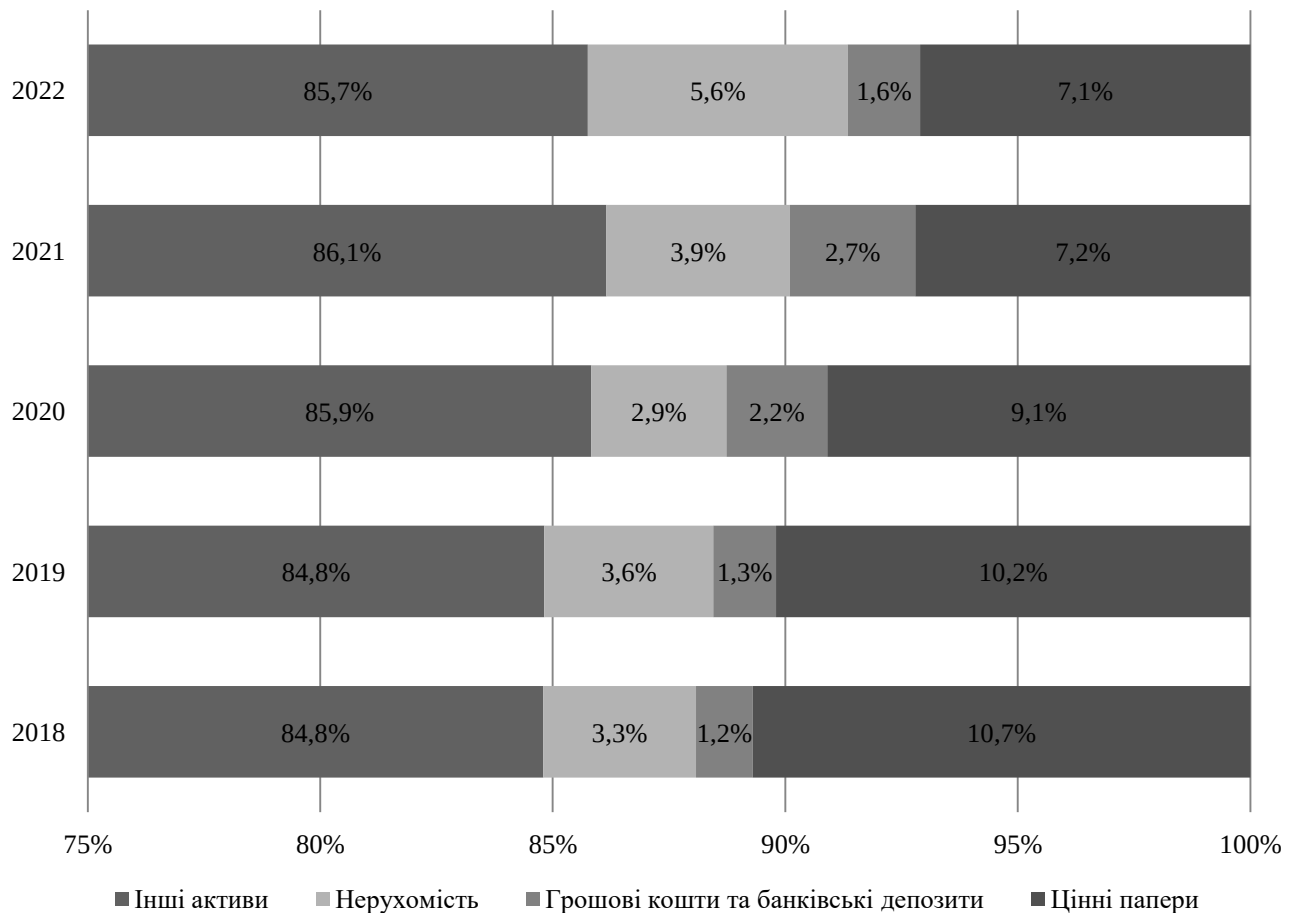


Рисунок 2.7 – Структура активів венчурних інститутів спільного інвестування в Україні за 2018-2022 рр., %

Джерело: розроблено автором на основі [32]

Грошові кошти та банківські депозити відзначаються деякими коливаннями, але загалом зберігають відносну стабільність, зі зниженням з 2,7% у 2021 році до 1,6% у 2022 році, що відображає стратегічний розподіл венчурних фондів між ліквідними та менш ліквідними активами. Цінні папери зазнають певного зменшення відсоткової частки в портфелі, з 10,7% у 2018 році до 7,1% у 2022 році, що є відображенням стратегічної переорієнтації венчурних фондів від цінних паперів на інші види активів.

Загалом, аналіз структури активів венчурних інститутів в Україні вказує на різноманітні фактори, що визначають стратегічні рішення фондів у контексті динамічного економічного оточення та ринкових умов. Спостережувані зміни відображають спроби оптимізації та диверсифікації портфеля для максимізації прибутку та управління ризиками.

Таким чином, венчурний капітал в Україні пережив значний розвиток, особливо у сфері кількості та вартості венчурних інститутів спільного інвестування. Зростання кількості інститутів та їхніх чистих активів, а також позитивна динаміка залучення інвестицій, свідчать про зростаючий інтерес до інновацій та стартапів у країні. Структурні зміни в інвесторській базі вказують на різноманітні фактори, що впливають на різні категорії інвесторів. Збільшення ролі фізичних осіб та стабільність інтересу резидентів підтверджують потенціал для подальшого росту венчурного сектору серед широкого загалу інвесторів. У структурі активів венчурних інститутів відбулися зміни, які відображають стратегічні та економічні тенденції в секторі. Збільшення частки «інших активів» та нерухомості може вказувати на підвищений інтерес до інновацій та реальних активів, водночас зниження частки цінних паперів відображає стратегічну переорієнтацію венчурних фондів. Загалом, венчурний капітал в Україні проявляє позитивні тенденції та відкриває нові перспективи для розвитку інновацій та стартап-екосистеми. Проте важливо продовжувати сприяти розвитку цього сектору, створюючи сприятливе інвестиційне середовище та забезпечуючи підтримку для стартапів та інноваційних проєктів.

2.3 Інноваційні стартапи та їх досвід залучення венчурного фінансування

В сучасному світі інновації визначають не лише шлях до успіху, але й каталізатор для створення нових технологій, революційних продуктів і послуг.

Інноваційні стартапи, які активно досліджують та впроваджують передові рішення, часто стикаються з викликами фінансування на ранніх стадіях свого розвитку. Однак залучення венчурного капіталу виявляється ключовим елементом успіху для багатьох компаній, що працюють у сфері інновацій. Венчурне фінансування стало невід'ємною частиною екосистеми стартапів, дозволяючи їм розширювати свої можливості, прискорювати розвиток і забезпечувати конкурентні переваги на ринку. Важливо розглянути досвід інноваційних стартапів у залученні венчурного фінансування, оцінити стратегії, які вони використовують для привертання інвесторів, а також розглянути взаємодію між стартапами та венчурними фондами.

Розглянемо відповідні приклади:

1. SpaceX, компанія Ілона Маска, справедливо вважається однією з найвидатніших компаній в області освоєння космосу в наш час. Ключовим моментом у її успішному розвитку стала інвестиційна підтримка з боку Google, через свою дочірню компанію Google Ventures. В 2015 році Google вклав у SpaceX 1 мільярд доларів, придбавши при цьому 7,5% акцій компанії. Ця інвестиційна співпраця між SpaceX і Google стала не лише проявом зацікавленості у досягненнях в космосі, але й стратегічним об'єднанням, спрямованим на економічний успіх. Google, крім захоплення космічними досягненнями, вбачав у SpaceX потужного партнера для втілення амбітних проєктів, зокрема запуску супутників для гарантування глобального доступу до Інтернету. Це рішення Google не лише дало SpaceX необхідні фінансові ресурси для реалізації величезних космічних проєктів, але також вписалося в стратегію Google щодо розширення інтернет-екосистеми та посилення впливу в галузі телекомунікацій. Взаємовигідне партнерство між цими двома гігантами сприяло взаємному успіху та долученню досягнень обох компаній до світових інновацій у космічній та технологічній галузях [33].

Кошти, залучені через раунди фінансування SpaceX у 2022 році наведені на рис.2.8. Розглядаючи раунди фінансування SpaceX, можна відзначити значний обсяг інвестицій, які компанія зуміла залучити протягом цього періоду. Згідно з

відомостями, найбільший обсяг коштів було отримано 24 травня 2022 року - 1700 млн дол, що свідчить про величезний інтерес і довіру інвесторів до перспектив розвитку та досягнень SpaceX в галузі космічних технологій.

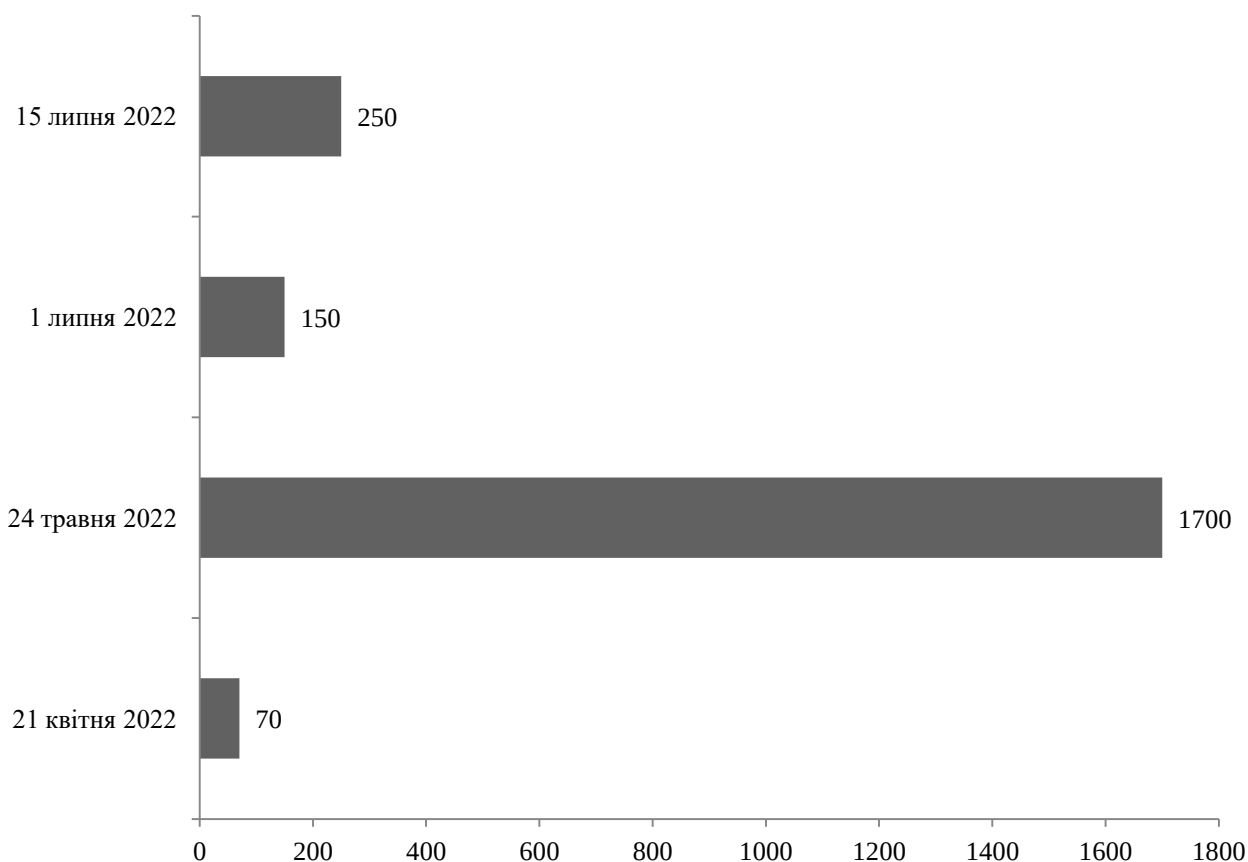


Рисунок 2.8 – Кошти, залучені через раунди фінансування SpaceX у 2022 р., млн дол

Джерело: розроблено автором на основі [34]

Не менш важливими є інші раунди фінансування, що відбулися у 2022 році: 21 квітня компанія отримала 70 млн дол, 1 липня – 150 млн дол, і 15 липня – 250 млн дол. Такий розподіл фінансових потоків вказує на системний та збалансований підхід до залучення коштів на різних етапах розвитку проєктів та виконання стратегічних цілей компанії. Цей успішний ряд раундів фінансування свідчить про високий ступінь довіри до SpaceX з боку співтовариства інвесторів. Інвестиції такого масштабу вказують на переконливі плани та перспективи SpaceX в індустрії космічних технологій та підтримку її стратегії розвитку.

2. Uber, як піонер у сфері таксі-сервісів, привертає значну увагу венчурного капіталу, зокрема серед видатних інвесторів Кремнієвої долини. Завдяки досягненням у галузі автоперевезень та орієнтації на стрімкий ріст, Uber зумів привернути значні фінансові ресурси до середини 2015 року. Загальна сума фінансування компанії досягла 10 мільярдів доларів, викликаючи значний інтерес венчурних інвесторів і свідчаючи про переконаність ринку у силі та перспективах бізнес-моделі Uber. Інтерес до Uber був широким серед провідних імен в сфері венчурного капіталу та фінансів. Наприклад, у серпні 2015 року Google Ventures вклав у компанію понад 250 мільйонів доларів. В той же час інші впливові інвестори, такі як Kleiner Perkins Caufield & Byers, Fidelity Investments, Джефф Безос з Amazon, Goldman Sachs, Blackrock, Lone Pine Capital та інші, також долучилися до фінансової підтримки Uber. Цей різноманітний склад інвесторів свідчить про великий інтерес до потенціалу та важливості Uber в сучасному технологічному ландшафті. Інвестиції в Uber не обмежувалися лише фінансовим виграшем, але й мали стратегічні мотивації. Наприклад, інтерес Google Ventures відображав прагнення розширення глобального впливу на ринку транспортних послуг та інтернет-бізнесу. Різноманіття венчурних фірм і фінансових гігантів, які інвестували в Uber, підкреслює широкий огляд потенційних переваг інвестицій у такий інноваційний бізнес, як Uber [35].

Динаміка виручки Uber наведена на рис.2.9.

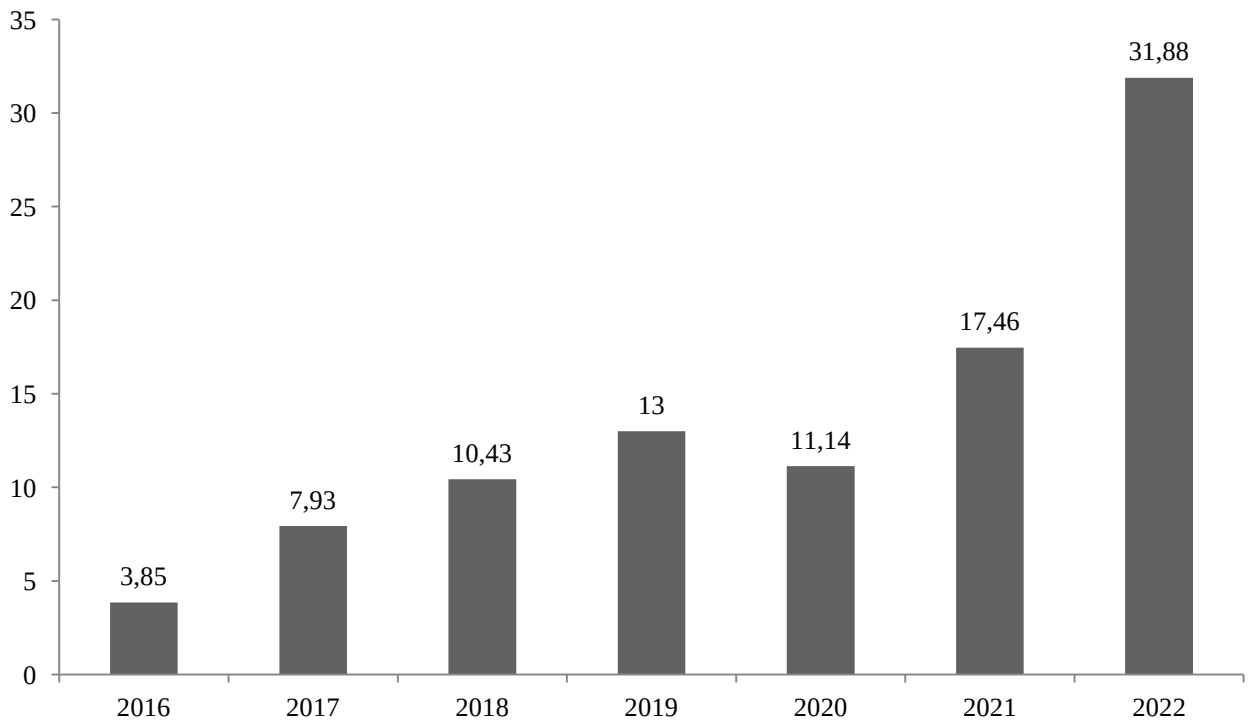


Рисунок 2.9 – Динаміка виручки Uber за 2016-2022 рр., млрд дол

Джерело: розроблено автором на основі [36]

Аналізуючи динаміку виручки Uber за період з 2016 по 2022 роки, можна виокремити кілька значущих тенденцій, що вказують на розвиток та зміну стратегії компанії протягом цього часу. У 2016 році виручка Uber становила 3,85 млрд дол, але вже наступного року вона практично подвоїлася, досягнувши 7,93 млрд дол. За роки 2018-2019 виручка продовжувала зростати, досягаючи 13 млрд дол у 2019 році. Однак 2020 рік став періодом викликів для Uber через пандемію COVID-19, що призвело до зменшення потреби у послугах таксі та пасажирських перевезень. Виручка знизилася до 11,14 млрд дол, що свідчить про вразливість компанії до змін у соціально-економічних умовах. З 2021 року відзначається різким відновленням виручки Uber, яке пов'язане з послабленням карантинних обмежень та попередньою вакцинацією проти COVID-19. Виручка знову стрімко зростає і досягає 17,46 млрд дол. Найбільше зростання виручки відзначається в 2022 році, коли вона збільшилася до 31,88 млрд дол, що відображає не лише відновлення попиту на послуги Uber, але й можливий стратегічний розвиток компанії з впровадженням нових сервісів або ефективнішою оптимізацією бізнес-процесів. Узагальнюючи, динаміка виручки Uber вказує на адаптивність компанії

до економічних умов та здатність до стрімкого відновлення, демонструючи потенціал для подальшого розвитку у галузі пасажирських перевезень та суміжних послуг.

3. Airbnb, платформа для оренди житла у приватних власників, стала об'єктом великої уваги від інвесторів, особливо Sequoia Capital, що відзеркалює впізнання потенціалу та інноваційності платформи ще на її початкових етапах розвитку. У 2009 році Sequoia Capital внесла 585 тис дол інвестицій у Airbnb, придбавши близько 58 мільйонів акцій за ціною приблизно 0,01 дол за кожен. Цей високий рівень вкладень свідчив про велику віру фонду в перспективи та майбутній успіх платформи. Протягом наступних років Sequoia Capital продовжувала інвестувати у компанію, вклавши загалом 280 млн дол. Цей стратегічний підхід фонду виявився успішним, покладаючи великі надії на розвиток Airbnb ще на етапі, коли на платформі було лише 2500 оголошень. Це підкреслює віру в концепцію та здатність команди Airbnb втілювати свої амбіційні плани. Під керівництвом Sequoia Capital, Airbnb вийшла з невеличких початкових кроків, ставши глобальним лідером у сфері короткострокової оренди нерухомості. На кінець вересня 2023 року, кількість активних оголошень на Airbnb зросла до 5,6 мільйона, що свідчить про значний обсяг угод та популярність сервісу серед користувачів. Фінансовий успіх платформи дозволив Sequoia Capital не лише отримати значний прибуток, а й визначити себе як успішного стратегічного інвестора у технологічному стартапі [37].

Динаміка виручки Airbnb наведена на рис.2.10.

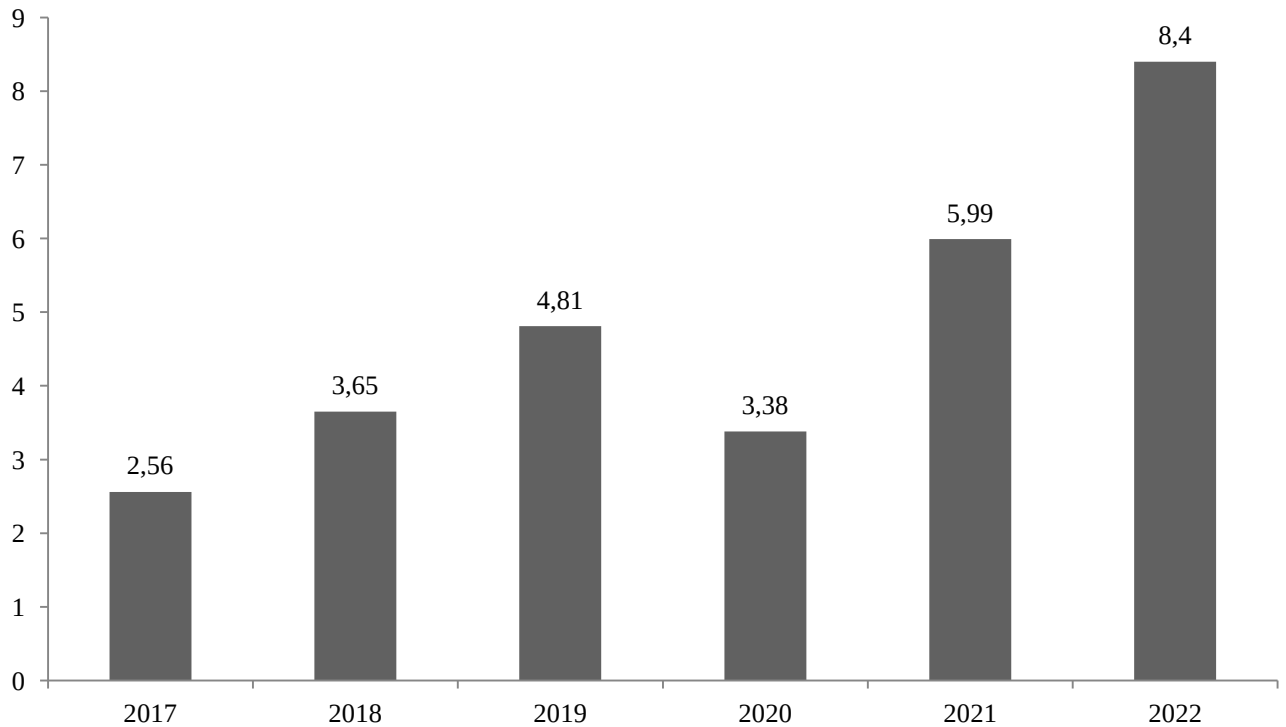


Рисунок 2.10 – Динаміка виручки Airbnb за 2017-2022 рр., млрд дол

Джерело: розроблено автором на основі [38]

Аналізуючи динаміку виручки Airbnb за період з 2017 по 2022 роки, можна виявити ряд тенденцій, які вказують на динамічний розвиток компанії та її адаптацію до змін у соціально-економічних умовах. У 2017 році виручка Airbnb становила 2,56 млрд дол, і вже наступного року цей показник збільшився до 3,65 млрд дол. Зростання виручки відзначалося і в 2019 році, досягаючи 4,81 м млрд дол, що свідчить про стабільний розвиток компанії. Однак у 2020 році настав період викликів для Airbnb у зв'язку з пандемією COVID-19. Зменшення подорожей та тимчасове припинення туристичних активностей призвели до зниження виручки, яка склала 3,38 млрд дол та засвідчує вразливість компанії до екстраординарних подій та змін у попиті. З 2021 року відзначається відновленням виручки Airbnb, що пов'язано з поступовим покращенням епідеміологічної ситуації та відновленням туристичних подорожей. Виручка стрімко зростає і досягає 5,99 млрд дол. У 2022 році відзначається подальшим відновленням виручки, яка збільшується до 8,4 млрд дол та свідчить про вдалий стратегічний розвиток компанії та її здатність адаптуватися до нових реалій ринку. Загалом,

динаміка виручки Airbnb відображає комплексний шлях розвитку, включаючи успішні періоди стабільного зростання, викликів та відновлення в умовах економічної та глобальної нестабільності.

4. Stripe – платіжна платформа, яка дозволяє компаніям та особам приймати платежі в Інтернеті. Вона займає значуще положення в екосистемі онлайн-платежів, надаючи простий та надійний механізм обробки транзакцій. Stripe спрощує процес оплати товарів та послуг, забезпечуючи високий рівень безпеки та зручності для користувачів завдяки своїй інноваційній платформі. Один із стратегічних партнерів Stripe – Lighthouse Ventures, венчурний фонд, що активно підтримує інновації в галузі технологій. Ця співпраця об'єднує фінансові ресурси та експертизу Lighthouse Ventures з технологічним ноу-хау Stripe, створюючи сприятливі умови для розвитку новаторських рішень у галузі платіжних технологій. Роль Lighthouse Ventures як стратегічного партнера Stripe підкреслює фокус на розвиток інновацій у фінансовому секторі. Stripe, визнана лідером в галузі онлайн-платежів, відзначає важливість застосування передових аналітичних інструментів, особливо в умовах обробки великих обсягів фінансових даних [39].

Динаміка венчурного фінансування Stripe наведена в табл.2.6.

Динаміка венчурного фінансування Stripe з 2011 по 2021 рік свідчить про значущий успіх компанії та визнання її потенціалу серед інвесторів на різних етапах розвитку. У березні 2011 року Stripe залучила посівний капітал у розмірі 2 млн дол, відзначивши свій початковий етап збору фінансування. У лютому 2012 року компанія успішно провела серію А, отримавши 18 млн дол, підтверджуючи високий інтерес інвесторів до її потенціалу.

Таблиця 2.6 – Динаміка венчурного фінансування Stripe за 2011-2021 рр.

Дата	Серія	Сума, млн дол
1	2	3
03/2011	Посівний капітал	2
02/2012	Серія А	18
07/2012	Серія В	20
01/2014	Серія С	80
12/2014	Серія С	70
07/2015	Серія С	100

11/2016	Серія D	150
09/2018	Серія E	245
01/2019	Серія E	100
09/2019	Серія G	250
04/2020	Серія G	600
01/2021	Невизначена серія	500
03/2021	Серія H	600

Джерело: розроблено автором на основі [40]

Подальший успіх Stripe відзначився через серії B, C та D у липні 2012, січні 2014 та листопаді 2016 року відповідно, де суми фінансування зростали від 20 до 150 млн дол, що свідчить про стабільний розвиток та довіру інвесторів до перспектив компанії. У вересні 2018 року Stripe успішно здійснила серію E і привернула 245 млн дол. Серія G, яка включала три раунди у вересні 2019, квітні 2020 та січні 2021 року, призвела до значного збільшення обсягу фінансування від 250 млн дол до 600 млн дол. В січні 2021 року, компанія залучила ще 500 млн дол у невизначеній серії. Завершуючи аналіз у березні 2021 року, Stripe успішно провела серію H, привернувши додаткові 600 млн дол. Загальна динаміка фінансування Stripe відображає стратегічний успіх та велику довіру інвесторів до інноваційної платіжної платформи, підтверджуючи її визнання як важливого гравця в галузі онлайн-фінансів.

5. Robinhood – це мобільний додаток, який надає можливість торгівлі акціями та криптовалютою без визначених комісій. Його успішний старт та стрімкий розвиток стали можливими завдяки значним інвестиціям від визначних венчурних інвесторів. Серед таких інвесторів варто відзначити венчурну компанію DST Capital, New Enterprise Associates, Index Ventures та Andreessen Horowitz. Robinhood здивував ринок своєю концепцією забезпечення торгівельних операцій на фінансових ринках без комісій, що позиціонувало його як популярний інструмент як для початківців, так і для досвідчених інвесторів. За допомогою венчурного капіталу, зокрема 1,3 млрд дол, які були залучені, Robinhood розширював свої можливості, вдосконалював технічні характеристики та залучав нових користувачів [41]. Компанія не лише привернула значні суми венчурного капіталу, але й підтвердила свою привабливість для інвестицій від провідних

венчурних фондів. Ці інвестиції свідчать не тільки про високий рівень довіри до самого додатку, але й про визнання його потенціалу для зміни ландшафту фінансових послуг.

Динаміка виручки Robinhood наведена на рис.2.11.

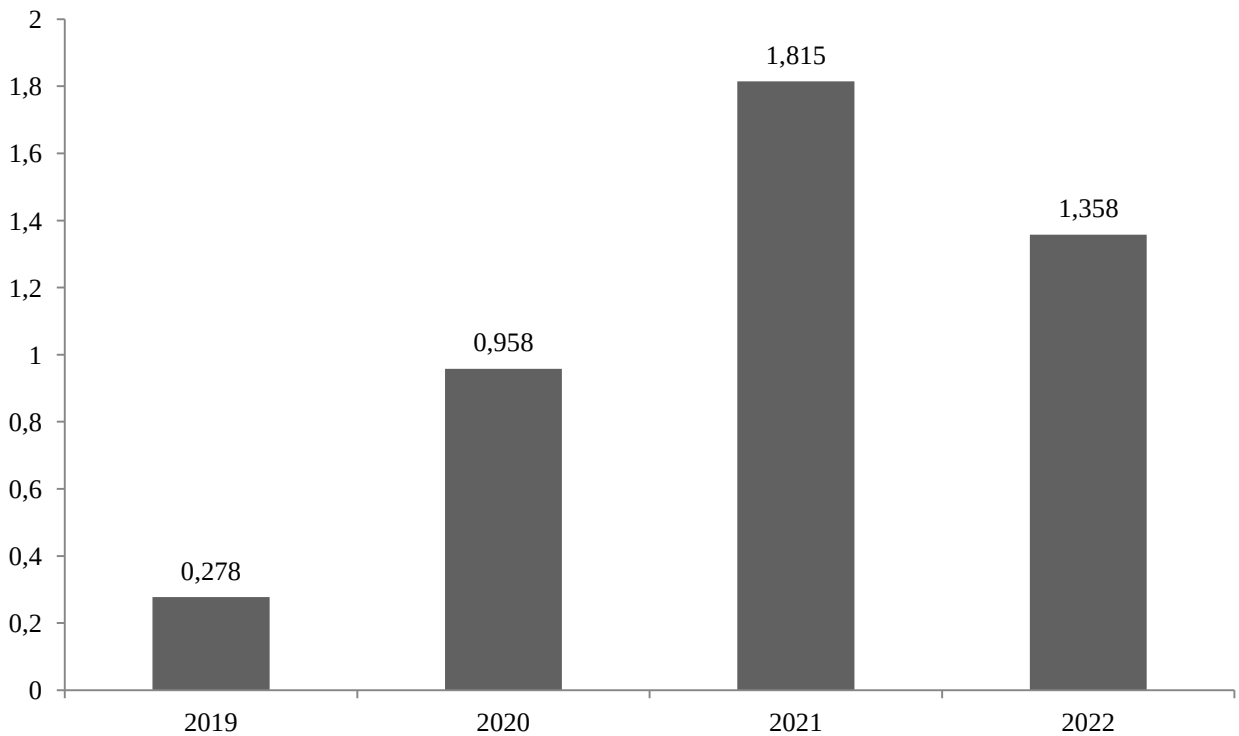


Рисунок 2.11 – Динаміка виручки Robinhood за 2019-2022 рр., млрд дол

Джерело: розроблено автором на основі [42]

Динаміка виручки Robinhood за період з 2019 по 2022 роки відображає значущий розвиток компанії, але також вказує на певні коливання та тенденції в її фінансових показниках. У 2019 році виручка Robinhood становила 0,278 млрд дол, відзначаючи вступ на ринок та початок своєї діяльності. Протягом 2020 року компанія значно збільшила свою виручку, досягаючи показника в 0,958 млрд дол, що пов'язано зі збільшеним інтересом до фінансових ринків у контексті глобальних подій та зростання активності інвесторів. У 2021 році виручка Robinhood подальшим чином зросла та склала 1,815 млрд дол, що свідчить про продовження позитивних тенденцій в її бізнес-моделі. Однак у 2022 році виручка скоротилася до 1,358 млрд дол, що зумовлено різними факторами, такими як конкурентний тиск, зміни в ринкових умовах та внутрішні фактори компанії. У

цілому, динаміка виручки Robinhood підкреслює успішний шлях компанії у фінансовому секторі, але також вказує на необхідність уважного вивчення факторів, що впливають на її фінансові результати, для ефективного управління бізнесом в майбутньому.

6. Snap Inc. – це компанія, що стоїть за популярними соціальними мережами, такими як Snapchat. Lightspeed Ventures виступила як перша венчурна фірма, яка розпізнала потенціал у Snapchat, коли цей додаток для обміну фотографіями мав менше 100 000 встановлених користувачів. Інвестиція від Lightspeed Ventures визначилася як критичний етап у розвитку Snapchat і взагалі у сфері соціальних мереж. На той момент невелика користувацька база не вражала, проте Lightspeed Ventures бачила потенційний вплив новаторської ідеї. Snapchat виділявся своєю унікальною функціональністю, де користувачі могли надсилати фотографії, які автоматично зникали через певний час. Цей концепт "миттєвого" обміну фотографіями виявився надзвичайно привабливим для молодіжної аудиторії, і додаток швидко набув популярності. Сьогодні Lightspeed Ventures є власником значного пакету акцій Snap Inc., оціненого приблизно у 2 мільярди доларів, що свідчить про успішність венчурних інвестицій і правильну стратегію обох компаній. Важлива вартість акцій не лише відображає фінансовий успіх, але й визначає вплив Snapchat як ключового учасника на ринку соціальних мереж та його значущість у технологічному сегменті [43].

Динаміка виручки Snap Inc. наведена на рис.2.12.

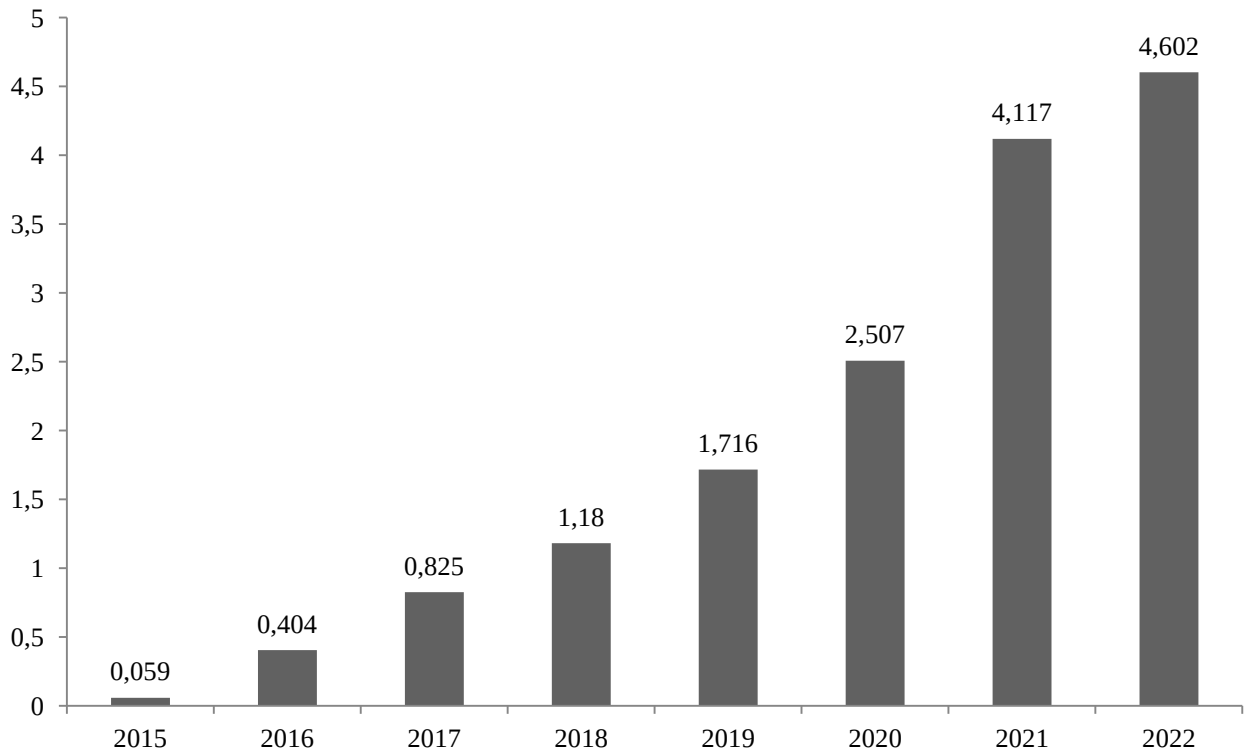


Рисунок 2.12 – Динаміка виручки Snap Inc. за 2017-2022 рр., млрд дол

Джерело: розроблено автором на основі [44]

Динаміка виручки Snap Inc. в період з 2015 по 2022 рік відображає вражаючий ріст компанії, вказуючи на її успішний розвиток та вплив на ринку. У 2015 році виручка Snap Inc. становила 0,059 млрд дол, що відзначало її початковий етап на ринку. Протягом 2016 року компанія вже збільшила свою виручку до 0,404 млрд дол, підкреслюючи зростання її популярності та впливу. У 2017 році Snap Inc. продовжила демонструвати стабільний ріст, збільшивши виручку до 0,825 млрд дол, а в 2018 та 2019 роках цей показник подальшим чином зріс до 1,18 та 1,716 млрд дол відповідно. Ці роки визначалися значним розвитком продуктів та великою активністю користувачів. 2020 та 2021 роки стали ключовими для Snap Inc., коли виручка значно зросла до 2,507 та 4,117 млрд дол відповідно. Цей період свідчив про зростаючий вплив платформи та успішні стратегії монетизації. У 2022 році виручка Snap Inc. продовжує свій позитивний тренд, досягаючи 4,602 млрд дол, що підтверджує стійку позицію компанії на ринку та її здатність адаптуватися до змін у споживчому попиті. Загалом, динаміка виручки Snap Inc. свідчить про її стабільний розвиток та значущий

внесок у соціальні мережі, підкреслюючи її вплив у галузі технологій та допомагаючи зберігати лідерську позицію на ринку.

Висновки до розділу 2

Усі ці стартапи виявили себе як важливі учасники у своїх відповідних галузях, зазначаючи важливість венчурного капіталу як каталізатора для їхнього розвитку та інноваційного зростання. Їхні історії свідчать про вплив венчурного капіталу на створення та розвиток перспективних технологічних рішень, а також взаємодію з іншими важливими гравцями в екосистемі венчурного фінансування. Їх успіх на власному прикладі доводить значущу роль у становленні і розвитку компанії завдяки саме венчурним інвестиціям. Без них жодна з цих компаній не мала би шансу на існування у таких масштабах і не мала би можливість зробити революцію у своїй індустрії.

РОЗДІЛ 3

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЄКТІВ В УКРАЇНІ

3.1 Напрями подолання викликів для венчурного фінансування інноваційних проєктів

Венчурне фінансування інноваційних проєктів визначається не тільки можливістю забезпечення фінансових ресурсів для стартапів, але й значними викликами, які необхідно подолати для успішного розвитку цього сектору. Сучасний світ вимагає швидкого реагування на динамічні технологічні та економічні тенденції, що ставить під сумнів традиційні підходи до фінансування. У цьому контексті важливо визначити ключові виклики, що впливають на венчурне фінансування (рис.3.1).

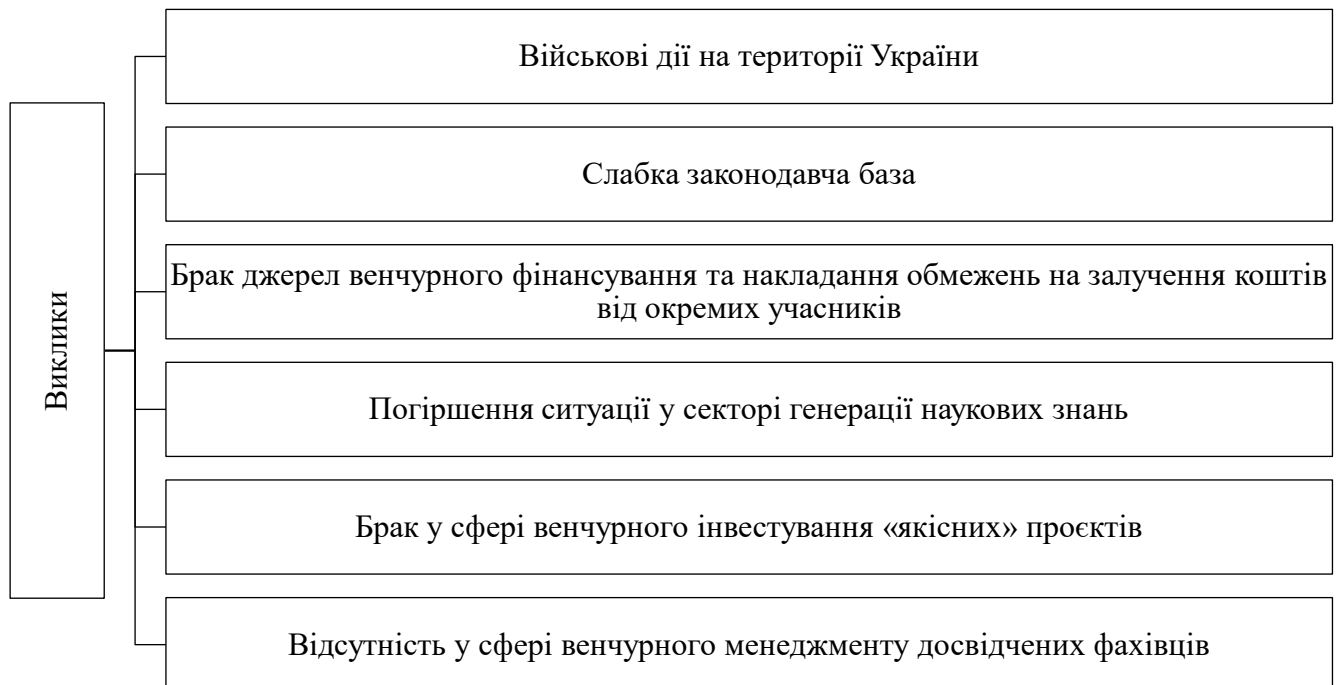


Рисунок 3.1 – Виклики венчурного фінансування інноваційних проєктів в Україні

Джерело: розроблено автором на основі [45, с.51]

Розуміння та вирішення цих викликів визначає перспективи та конкурентоспроможність венчурного фінансування в інноваційному середовищі, де акцент робиться не лише на фінансовому внеску, але й на стратегічному та довгостроковому партнерстві для сприяння розвитку новаторських технологій та ідей.

Розглянемо ці виклики детальніше.

1. Вплив військового стану на венчурне фінансування представляє суттєвий виклик, що може серйозно позначитися на розвитку інноваційних проєктів та венчурної індустрії в цілому. Військовий стан призводить до нестабільності в економіці та соціальній сфері, що негативно впливає на атмосферу довіри та ризикованість для інвесторів. По-перше, під час військового конфлікту зростає ризик втрати капіталу та інвестиційних можливостей, що може призвести до відмови інвесторів від ризикованих венчурних проєктів. Ця невизначеність і велика ймовірність зміни економічного клімату створює бар'єри для фінансування, особливо у венчурному секторі, який за своєю природою вже є високоризикованим [46, с.180]. По-друге, військовий стан призводить до реорганізації економіки та перерозподілу фінансових ресурсів, призводячи до обмеження доступу до необхідного капіталу для венчурних підприємств. Виникнення економічної нестабільності та обмежень може відтермінувати або призвести до зменшення інвестицій у перспективні технологічні ініціативи. По-третє, погіршення економічної ситуації через військові конфлікти може призвести до втрати інтересу у венчурному фінансуванні з боку іноземних інвесторів. Нестабільність та невизначеність у країні внаслідок воєнного стану робить інвесторів більш обережними та схильними утриматися від фінансування проєктів у цьому середовищі.

2. Слабка законодавча база в сфері венчурного бізнесу є серйозним викликом для розвитку інноваційного сектору економіки. Однією з ключових проблем є відсутність чіткого визначення та ефективного регулювання венчурного бізнесу, що створює правову нестабільність та ускладнює нормальне функціонування венчурних фондів. На сьогоднішній день термін «венчурний

бізнес» присутній в окремих законодавчих актах України, але відсутнє чітке визначення його сутності, функцій та принципів діяльності, що створює серйозні труднощі для інвесторів та підприємців, які розглядають можливість венчурних інвестицій.

3. Брак доступних джерел венчурного фінансування та обмеження на залучення коштів є серйозним викликом для розвитку інноваційних проєктів в Україні. Недостатність фінансової підтримки обмежує потенціал стартапів та інших венчурних ініціатив, ускладнюючи їхню здатність до впровадження та масштабування [47, с.466]. Цей виклик виникає з ряду причин, серед яких слабка розвиненість венчурного ринку та відсутність достатньої концентрації капіталу, придатного для венчурного фінансування. Значний обсяг капіталу, який необхідний для підтримки стартапів на ранніх стадіях розвитку, недоступний через відсутність великих венчурних фондів та інших джерел фінансування.

4. Погіршення ситуації у секторі генерації наукових знань створює важливий виклик для венчурної індустрії, обмежуючи доступ до інновацій та облаштування комерційних стартапів. Зменшення рівня наукових досліджень та недостатня розвиненість механізмів трансферу технологій ускладнюють процес перетворення ідей у конкретні продукти та послуги [48, с.5]. Це важливий виклик, що виникає з низького рівня інвестицій та фінансування у науково-дослідницькі програми та інфраструктуру. Стрімке погіршення ситуації у секторі генерації наукових знань також пов'язане з відсутністю ефективної взаємодії між науковими установами, бізнесом та владою, що ускладнює трансфер технологій і перетворення наукових досліджень у практично застосовні рішення.

5. Брак «якісних» венчурних проєктів є суттєвим фактором, що ускладнює розвиток венчурної індустрії, оскільки відсутність проєктів із значущим потенціалом та ефективною маркетинговою стратегією зменшує інтерес інвесторів. Цей виклик виникає через різноманітні причини, такі як недостатня увага до дослідження ринку, неефективний відбір ідей, а також відсутність чіткої стратегії просування [49, с.172]. Цей виклик поглиблюється також недостатнім спілкуванням між інноваторами та інвесторами, що може призводити до

несумісності між очікуваннями обох сторін та втрати потенційно важливих можливостей для розвитку перспективних проєктів. Брак «якісних» венчурних проєктів також свідчить про відсутність високоефективної системи підтримки та консультацій для стартапів, що призводить до недостатнього розвитку їхнього потенціалу та конкурентоспроможності на ринку.

6. Відсутність досвідчених фахівців в сфері венчурного менеджменту є важливою проблемою, яка може значно обмежувати ефективність та розвиток венчурної індустрії. Недостатній рівень кваліфікації та неволодіння необхідними навичками серйозно впливають на здатність фахівців вибирати та ефективно управляти перспективними венчурними проєктами. Відсутність досвідчених фахівців у венчурному менеджменті є суттєвим фактором, що створює перешкоди для стабільного та успішного розвитку венчурних проєктів [50, с.243]. Брак кваліфікованих керівників із спеціалізованим досвідом у венчурному секторі обмежує спроможність ефективно визначати потенційні можливості та ризики, а також забезпечує високий рівень невизначеності в процесі управління. Додатковою складністю є відсутність системи налагодженого менторингу та консультативної підтримки для новачків у венчурному менеджменті [51]. Відсутність можливостей для обміну досвідом та отримання порад від досвідчених фахівців може значно ускладнювати процес прийняття стратегічних рішень та впровадження ефективних практик у венчурному бізнесі. Недостатня увага до розвитку кадрового потенціалу у венчурній сфері може впливати на виникнення глобальних недоліків у веденні бізнесу та стратегічному плануванні венчурних компаній.

У подоланні цих викликів ключову роль грає спільна ініціатива держави, бізнес-середовища та наукових установ. Лише комплексний підхід, спрямований на усунення негативних чинників і створення сприятливого середовища для венчурного бізнесу, дозволить реалізувати великий потенціал інноваційного розвитку в Україні.

Систематизуємо напрями подолання викликів для венчурного фінансування інноваційних проєктів в контексті визначених викликів (табл.3.1).

Таблиця 3.1 – Напрями подолання викликів для венчурного фінансування інноваційних проєктів в Україні

Виклик	Напрями подолання
1	2
Слабка законодавча база	Розробка та прийняття сучасного законодавства, що чітко визначає венчурний бізнес та його принципи діяльності.
Брак джерел венчурного фінансування та накладання обмежень на залучення коштів від окремих учасників	Створення додаткових джерел фінансування через державні програми, приватні інвестиції та державно-приватні партнерства. Перегляд та легалізація можливостей залучення коштів від різних категорій учасників, включаючи фізичних осіб.
Погіршення ситуації у секторі генерації наукових знань	Збільшення фінансування наукових досліджень та забезпечення участі держави та бізнесу в розвитку інноваційної інфраструктури. Створення механізмів для перетворення наукових досягнень у комерційно успішні продукти та послуги.
Брак у сфері венчурного інвестування «якісних» проєктів	Проведення активної рекламно-просвітницької кампанії для стимулювання інновацій та привертання уваги інвесторів. Запровадження підтримки та стимулювання для компаній, які розвивають «якісні» проєкти, наприклад, податкові пільги чи гранти.
Відсутність у сфері венчурного менеджменту досвідчених фахівців	Розвиток програм підготовки та навчання фахівців в галузі венчурного менеджменту. Створення мережі консультативних центрів та платформ для обміну досвідом та навичками венчурного управління.

Джерело: розроблено автором на основі [45-51]

Венчурне фінансування інноваційних проєктів в Україні стикається із рядом викликів, які обмежують його ефективність та розвиток. Аналіз цих викликів вказує на декілька ключових проблем, для подолання яких потрібні системні та комплексні заходи.

Перший виклик пов'язаний із слабкою законодавчою базою в галузі венчурного бізнесу. Невизначеність та відсутність чітких принципів регулювання ускладнюють роботу венчурних фондів та фірм. Для подолання цього виклику необхідно активно працювати над розробкою та прийняттям сучасного законодавства, що визначатиме сутність та принципи діяльності венчурного бізнесу. Важливо враховувати міжнародні стандарти та кращі практики у галузі венчурного бізнесу, забезпечуючи таким чином високий рівень прозорості та

захисту прав учасників ринку. Крім того, широка публічна дискусія та залучення експертної громадськості можуть сприяти уточненню та вдосконаленню пропонованих законодавчих ініціатив, забезпечуючи висловлення різноманітних точок зору та розширення легітимності прийнятих рішень. Такий підхід сприятиме створенню більш ефективної та динамічної законодавчої бази для венчурного бізнесу в Україні.

Другий виклик полягає у браку джерел венчурного фінансування та обмеженнях на залучення коштів від окремих учасників, зокрема фізичних осіб. Для подолання цієї проблеми важливо розвивати додаткові джерела фінансування через державні програми, приватні інвестиції та публічно-приватні партнерства. Перегляд обмежень на залучення коштів від різних учасників створить більше можливостей для венчурних проєктів. Одним із ключових аспектів у подоланні другого виклику є створення ефективних механізмів для залучення приватного сектору до венчурного фінансування. Зокрема, можливе впровадження податкових стимулів та спрощення процедур для приваблення приватних інвестицій у стартапи. Крім того, важливо забезпечити прозорість та надійність державних програм фінансування, що сприятиме залученню більшої кількості інвесторів. Співпраця зі світовими фінансовими інститутами та міжнародними організаціями може також стати ефективним засобом для повертання зовнішнього капіталу та розширення джерел венчурного фінансування. Розвиток державно-приватних партнерств і взаємодія з бізнес-спільнотою сприятиме створенню стабільної та розвинутої екосистеми венчурного фінансування в Україні.

Третій виклик пов'язаний із погіршенням ситуації у секторі генерації наукових знань. Збільшення фінансування наукових досліджень та активне залучення держави та бізнесу у розвиток інноваційної інфраструктури стануть ключовими напрямками подолання цієї проблеми. Розвиток та підтримка технологічних парків та інноваційних класерів може стати додатковим стимулом для науковців та підприємців в обміні ідеями та розробці перспективних проєктів. Підтримка стартапів та інноваційних компаній може стати каталізатором для

швидкого впровадження наукових досягнень у виробництво та економіку в цілому.

Четвертий виклик – брак «якісних» венчурних проєктів. Сприяти розвитку цього напрямку може активна рекламно-просвітницька кампанія для стимулювання інновацій та привертання уваги інвесторів. Запровадження підтримки для компаній, які розвивають якісні проєкти, також грає важливу роль. Додатковим етапом в розв'язанні четвертого виклику може бути активне залучення експертної громадськості та фахівців для оцінки та відбору перспективних інноваційних проєктів. Створення сприятливого середовища для співпраці між науковими установами, бізнесом та стартапами сприяє обміну знаннями та ресурсами, що сприяє виникненню якісних венчурних ініціатив. Розвиток інкубаторів та акселераторів, які надають не лише фінансову, але й консультативну підтримку, може значно підвищити якість венчурних проєктів. Запровадження механізмів стимулювання інновацій включає в себе ініціативи для залучення та розвитку талановитих команд та їхніх ідей, що стане ключовим чинником для формування "якісних" венчурних інвестицій.

П'ятий виклик стосується відсутності у сфері венчурного менеджменту досвідчених фахівців. Розвиток програм підготовки та навчання фахівців, а також створення мережі консультативних центрів для обміну досвідом венчурного управління, сприятиме розвитку цього напрямку. Для ефективного подолання п'ятого виклику необхідно активно взаємодіяти із вищими навчальними закладами та бізнес-середовищем з метою адаптації навчальних програм до потреб сучасного венчурного менеджменту. Створення стажувань та партнерств між підприємствами та вищими навчальними закладами може сприяти практичній підготовці молодих спеціалістів та надавати їм необхідний інструментарій для ефективного управління венчурними проєктами. Поширення ініціатив з обміну досвідом та навичками у межах венчурного менеджменту через створення мережі консультативних центрів та онлайн-платформ може значно полегшити доступ до знань для фахівців у цій галузі. Організація семінарів, тренінгів та конференцій з участю висококваліфікованих фахівців із венчурного менеджменту також є

важливими кроками для підвищення рівня експертності в цій області та забезпечення сталого розвитку венчурної індустрії.

Загалом, для успішного подолання викликів венчурного фінансування в Україні потрібна інтегрована стратегія, що включатиме в себе як правові реформи, так і заходи, спрямовані на розвиток фінансової та інноваційної інфраструктури. Лише такий підхід може забезпечити сталий розвиток венчурного сектору та сприяти інноваційному потенціалу України.

3.2 Заходи для підвищення інвестиційної привабливості вітчизняних стартапів для зарубіжних венчурних інвесторів

В умовах сучасного глобального ринку технологій та інновацій розвиток стартапів стає ключовим фактором для економічного зростання та забезпечення конкурентоспроможності країн. Україна, яка володіє значним потенціалом в галузі інформаційних технологій, біотехнологій та інших сфер, намагається залучити зарубіжних венчурних інвесторів для підтримки місцевих стартапів. Зростання інвестиційної привабливості вітчизняних проєктів є критично важливим завданням, щоб забезпечити їхній успішний розвиток та впровадження у світовий інноваційний простір. У цьому контексті, важливо розглядати різні аспекти, які впливають на рішення зарубіжних венчурних інвесторів при виборі об'єктів для інвестування в Україні. Враховуючи ризики та можливості, важливо створити сприятливе інвестиційне середовище, яке б відзначалося прозорістю, інноваційністю та стабільністю. Розгляд цих аспектів дозволить розкрити потенціал українських стартапів та створити привабливі умови для взаємовигідної співпраці інвесторів та підприємців на шляху до спільного успіху.

Заходи для підвищення інвестиційної привабливості вітчизняних стартапів для зарубіжних венчурних інвесторів наведені на рис.3.2.

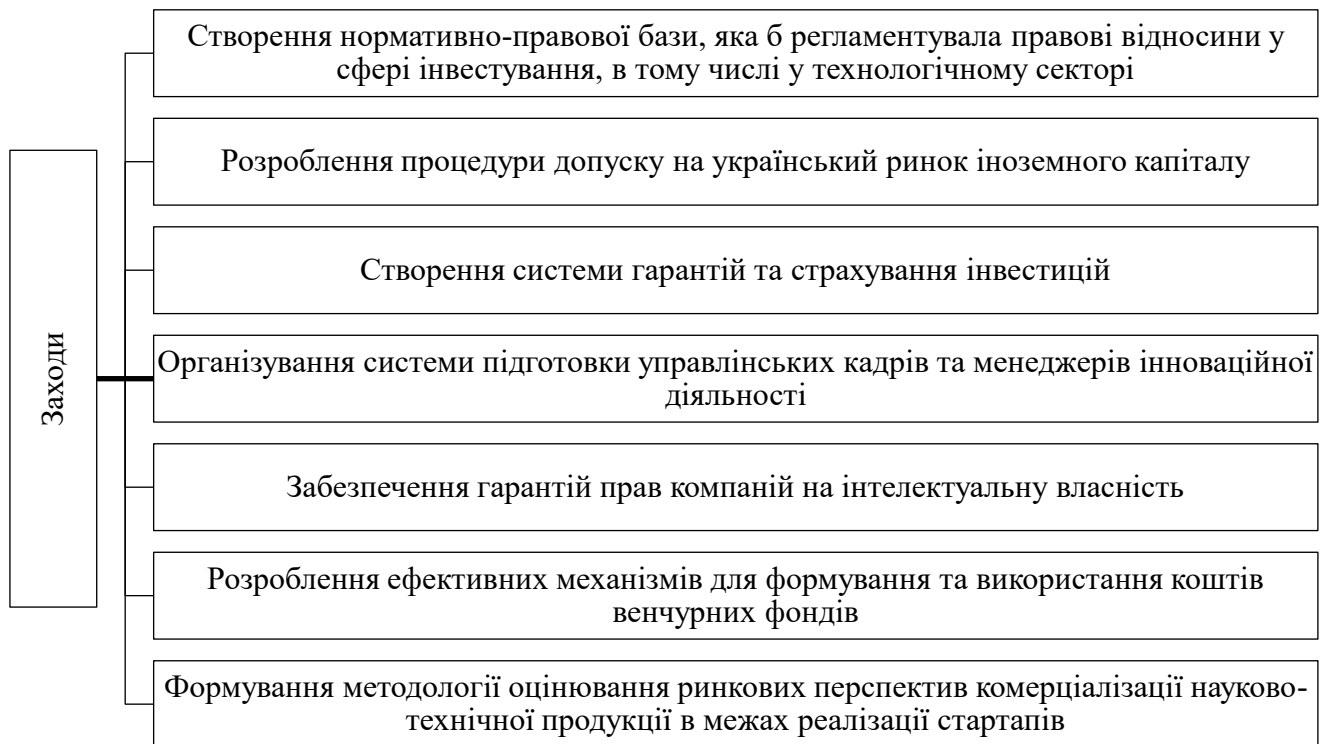


Рисунок 3.2 – Заходи для підвищення інвестиційної привабливості вітчизняних стартапів для зарубіжних венчурних інвесторів

Джерело: розроблено автором на основі [52, с.289]

Розглянемо ці заходи детальніше.

1. Створення нормативно-правової бази для регулювання правових відносин у сфері інвестування, зокрема в технологічному секторі, визначається необхідністю забезпечення прозорих та стабільних умов для залучення зарубіжних венчурних інвесторів, що є важливим елементом стимулювання інвестиційного клімату та підтримки інноваційного розвитку. Перш за все, нормативно-правова база повинна враховувати особливості інвестицій в технологічні стартапи, включаючи швидкі темпи змін у цьому секторі та специфічні ризики [53, с.71]. Визначення чітких і прозорих правил для визнання та захисту прав інвесторів є ключовим елементом створення довіри та привабливості для зарубіжних капіталовкладень. Додатково, нормативно-правова база повинна передбачати механізми для регулювання інтелектуальної власності, що стосується технологічних рішень та інноваційних продуктів. Забезпечення чіткого та ефективного захисту прав на інтелектуальну власність сприятиме

створенню відкритого і конкурентоспроможного середовища для розвитку технологічних стартапів. Помітною складовою створення нормативно-правової бази є визначення фіскальних стимулів для інвесторів у технологічних стартапах, таких як податкові кредити чи знижки, що допомагатимуть зменшити фінансові ризики та підвищити привабливість інвестицій в цей сектор. Узгоджене впровадження цих елементів в нормативно-правову базу сприятиме створенню сприятливого середовища для залучення зарубіжних венчурних інвесторів у технологічний сектор, що, в свою чергу, сприяє розвитку інновацій та зміцненню економічного потенціалу країни.

2. Розроблення ефективної процедури допуску іноземного капіталу на український ринок є стратегічно важливим елементом створення привабливого інвестиційного середовища. Ця процедура повинна враховувати особливості іноземних інвесторів та сприяти їхньому швидкому та ефективному входу на ринок, забезпечуючи, при цьому, дотримання необхідних нормативів та захист прав обох сторін. Передусім, необхідно визначити чіткі та прозорі критерії для допуску іноземного капіталу. Вони можуть включати в себе фінансові, технічні та організаційні показники, а також досвід попередніх успішних інвестицій чи участь в подібних проєктах [54, с.145]. Такий підхід сприятиме відбору інвесторів, які найбільше відповідають стратегічним цілям та потребам українського ринку. Далі важливо визначити процедури та строки для розгляду та затвердження заявок на допуск іноземного капіталу, що може включати в себе етапи оцінки ділової репутації, фінансової стійкості та відповідності до правових норм. Спрощення та автоматизація цих процесів може допомогти зменшити адміністративні бар'єри та прискорити прийняття рішень. У контексті допуску іноземного капіталу важливо також враховувати потреби різних секторів економіки та сприяти диференціації інвестицій. Наприклад, можливо розглядати спеціальні підходи для технологічних стартапів, традиційних промислових галузей та інших стратегічних секторів. Загалом, розроблення прозорості та ефективної процедури допуску іноземного капіталу є критичним елементом, який сприятиме привабливості українського ринку для зарубіжних інвесторів,

забезпечуючи взаємовигідні умови для обох сторін та сприяючи сталому економічному зростанню країни.

3. Створення системи гарантій та страхування інвестицій є важливим кроком для забезпечення стійкості та привабливості інвестиційного клімату в Україні. Ця система спрямована на зниження ризиків для інвесторів та забезпечення їм впевненості у збереженні та зростанні їхніх капіталовкладень. Перш за все, система може включати в себе урядові гарантії стабільності інвестиційного середовища. Це може включати в себе гарантії стабільності податкового законодавства та захисту від непередбачуваних змін в регуляторному середовищі. Такі гарантії можуть стати ключовим фактором для інвесторів, які шукають довгострокові та стійкі інвестиційні можливості [55, с.58]. До того ж, система страхування інвестицій може включати в себе страхування ризику зміни політики чи законодавства, а також страхування валютних ризиків. Це допоможе інвесторам захистити свої інтереси в умовах економічної та політичної нестабільності, що є загрозливими факторами для іноземних капіталовкладень. Важливим аспектом є розроблення прозорих та ефективних механізмів виплати гарантій та страхових виплат, що включає в себе визначення чітких критеріїв та обставин, що виправдовують виплати, а також оптимізацію процесів розгляду заяв та виплати компенсацій, щоб забезпечити оперативний та справедливий механізм врегулювання справ. В цілому, створення системи гарантій та страхування інвестицій є ключовим чинником для привертання іноземних капіталовкладень та забезпечення сталого розвитку економіки. Ця система створює необхідні умови для інвесторів, щоб вони відчували себе захищеними та мали високий рівень довіри до інвестиційного клімату в Україні.

4. Організація системи підготовки управлінських кадрів та менеджерів інноваційної діяльності є вирішальним елементом для забезпечення ефективного функціонування і розвитку стартапів та інноваційних проєктів в Україні. Ця система повинна враховувати унікальні вимоги та виклики, що стоять перед управлінцями в інноваційному середовищі та сприяти розвитку висококваліфікованих кадрів. По-перше, важливо розробити програми підготовки

та підвищення кваліфікації, які враховують специфіку інноваційних галузей та секторів. Ці програми повинні охоплювати широкий спектр компетенцій, включаючи стратегічне управління, комерціалізацію технологій, ведення проєктів та взаємодію з інвесторами [56, с.69]. Далі, створення партнерств між вищими навчальними закладами, науково-дослідними установами та бізнес-середовищем допоможе забезпечити актуальність навчальних програм та практичність отриманого досвіду. Важливо впроваджувати в навчальний процес сучасні методики та кейси з практики, щоб готувати фахівців до реальних викликів інноваційного менеджменту. У контексті підготовки управлінських кадрів важливо акцентувати увагу на розвитку лідерських якостей, творчого мислення та здатності до стратегічного мислення, що допоможе не лише управляти існуючими інноваційними проєктами, але й створювати стратегічні вектори для розвитку нових ідей та технологій. Загалом, організація системи підготовки управлінських кадрів та менеджерів інноваційної діяльності в Україні має стати ключовим компонентом інноваційної екосистеми, забезпечуючи потрібні знання, навички та вміння для розвитку високотехнологічних індустрій та стартапів в країні.

5. Забезпечення гарантій прав компаній на інтелектуальну власність є важливою передумовою для стимулювання інноваційного розвитку та захисту творчого потенціалу підприємств. Інтелектуальна власність стає ключовим активом у сучасній економіці, і гарантування її прав визначається як необхідний крок для створення конкурентоспроможних та стабільних умов для розвитку бізнесу. По-перше, важливо розробити та вдосконалити законодавство, яке чітко визначатиме права та обов'язки компаній у сфері інтелектуальної власності, що включає в себе визначення прав власності на нові ідеї, винаходи, технології, товарні знаки, авторські права та інші аспекти. Крім того, необхідно розглядати впровадження ефективних механізмів захисту прав власників інтелектуальної власності в судовому порядку [57, с.190]. Другим аспектом є створення організаційної та технічної інфраструктури для реєстрації та захисту інтелектуальної власності. Ефективні механізми реєстрації, такі як патентні офіси та інші спеціалізовані агентства, допоможуть підприємствам отримувати

відомості про правовий статус та визначати правовий захист для забезпечення виключного користування інтелектуальною власністю. Третім елементом є вдосконалення системи надання патентів та ліцензій на інтелектуальну власність. Забезпечення прозорості та швидкості процесу надання патентів, а також чіткі умови для надання ліцензій, сприяє активному використанню та комерціалізації інновацій. У цілому, гарантування прав компаній на інтелектуальну власність вимагає комплексного підходу, що включає правове регулювання, створення інфраструктури та оптимізацію процедур реєстрації та надання ліцензій та сприятиме створенню умов для ефективного використання інновацій та підтримки конкурентоспроможності підприємств на міжнародному ринку.

6. Розроблення ефективних механізмів для формування та використання коштів венчурних фондів є стратегічно важливим завданням для стимулювання інноваційного розвитку та фінансування перспективних стартапів. Впровадження таких механізмів вимагає комплексного підходу, спрямованого на залучення інвестицій та ефективне управління цими ресурсами. У першу чергу, важливо визначити прозорі та привабливі умови для інвесторів у венчурні фонди, що може включати в себе розроблення привабливих фінансових умов, таких як податкові пільги чи інші фінансові стимули, які знижують ризики і збільшують привабливість венчурних інвестицій [58, с.24]. Другим важливим аспектом є створення ефективних механізмів для формування венчурних фондів, що може включати в себе сприяння партнерствам між державними, приватними та міжнародними інвесторами, створення спеціалізованих фінансових інструментів та розвиток фондових ринків для забезпечення доступу до різних джерел капіталу. Третім аспектом є ефективне управління коштами венчурних фондів, що передбачає впровадження ефективної системи відбору та оцінки стартапів для інвестування, а також активний моніторинг та підтримку інвестиційних об'єктів. Застосування найкращих практик глобальних венчурних фондів є важливим елементом удосконалення управлінської стратегії. Узагальнюючи, розроблення ефективних механізмів для формування та використання коштів венчурних фондів включає в себе створення стимулюючих умов для інвесторів, формування

партнерств та розвиток фінансових інструментів, а також впровадження ефективного управління портфелем інвестицій. Ці заходи сприятимуть активному розвитку інноваційного екосистеми та стануть драйверами економічного зростання.

7. Формування методології оцінювання ринкових перспектив комерціалізації науково-технічної продукції в межах реалізації стартапів є критичним етапом, спрямованим на ефективне визначення можливостей та ризиків для успішного введення на ринок інноваційних рішень. Ця методологія повинна враховувати специфіку технологічних проєктів та забезпечувати об'єктивну оцінку їхнього потенціалу на ринковому етапі [59, с.80]. У першу чергу, методологія повинна включати в себе детальний аналіз технічних параметрів та унікальних властивостей науково-технічної продукції, що важливо для об'єктивного визначення конкурентних переваг та визначення можливостей їхнього комерційного застосування. Другим етапом є проведення ретельного ринкового аналізу, включаючи вивчення сучасного попиту та тенденцій ринку. Важливо визначити ключових гравців, можливих партнерів та конкурентів для вивчення ринкової динаміки та перспектив введення нового продукту. Третім етапом є оцінка потенційного впливу технологічного рішення на ринок та індустрію, що включає в себе оцінку інноваційного характеру продукту, можливості масштабування та визначення потенційних сценаріїв ринкової участі. Додатково, методологія повинна передбачати врахування економічних аспектів, таких як прогнозування витрат на виробництво, ціноутворення та оцінка економічної ефективності, що допоможе інвесторам та стейкхолдерам отримати повну картину вартості та прибутковості проєкту. Загалом, розроблення методології оцінювання ринкових перспектив стартапів в сфері науково-технічної продукції вимагає інтеграції технічних, ринкових та економічних аспектів для об'єктивного визначення їхнього потенціалу та придатності до комерціалізації.

Усі ці заходи разом вирішують важливі аспекти, спрямовані на залучення зарубіжних венчурних інвесторів, і створять базу для розвитку інноваційного підприємництва в Україні. Очікується, що вони сприятимуть позитивному впливу

на інвестиційний клімат та підсилять конкурентоспроможність українських стартапів на світовому ринку.

3.3 Можливості використання венчурних інвестицій в процесі повоєнного відновлення економіки України

Венчурні інвестиції, визначені як фінансові ресурси, надані для підтримки перспективних інновацій та стартапів, відіграють важливу роль у розвитку сучасних економік. Україна, після періоду конфлікту та військових подій, зіткнеться з необхідністю швидкого та стійкого відновлення свого економічного потенціалу. Залучення венчурних інвестицій стає стратегічно важливим інструментом у досягненні цієї мети. У світлі глобальних тенденцій та вимог до інноваційного розвитку, венчурні інвестиції в Україні можуть слугувати каталізатором для створення нових технологій, підвищення конкурентоспроможності та розширення галузей з високим потенціалом. Важливим аспектом використання венчурних інвестицій у повоєнному відновленні є їхній фокус на стартапах та компаніях, які можуть забезпечити не лише економічний зріст, але й вирішення соціальних проблем та зміцнення структур економіки через впровадження новаторських підходів.

Напрями використання венчурних інвестицій в процесі повоєнного відновлення економіки України систематизуємо в табл.3.2.

Таблиця 3.2 – Напрями використання венчурних інвестицій в процесі повоєнного відновлення економіки України

Галузі економіки	Можливості венчурних інвестицій	Переваги	Виклики та ризики
1	2	3	4
ІТ-технології	Розробка новітніх технологій, інноваційних продуктів	Сприяння технологічному прогресу, підвищення конкурентоспроможності	Невизначеність результатів, високі витрати на дослідження та

			розробки
--	--	--	----------

Продовження табл.3.2

Галузі економіки	Можливості венчурних інвестицій	Переваги	Виклики та ризики
1	2	3	4
Енергетика	Впровадження ефективних та відновлюваних джерел енергії	Зменшення залежності від енергоресурсів, зниження викидів парникових газів	Технічні та інфраструктурні виклики, коливання цін на енергоносії
Медицина	Розробка і впровадження новітніх медичних технологій	Покращення якості медичної допомоги, збільшення тривалості життя	Великі ризики при клінічних випробуваннях, конкуренція на ринку
Агропромисловість	Використання сучасних технологій у сільському господарстві	Підвищення врожаїв, оптимізація процесів виробництва, зниження витрат	Кліматичні зміни, нестабільність ринків сільськогосподарської продукції
Інфраструктура	Реалізація проєктів з розвитку транспортної та соціальної інфраструктури	Покращення життєвого рівня, збільшення ефективності транспорту	Політичні ризики, нестабільність управління проєктами
Екологія	Фінансування проєктів, спрямованих на збереження довкілля	Зменшення викидів, збереження біорізноманіття	Правові обмеження, непередбачувані екологічні кризи

Джерело: розроблено автором на основі [60, 61]

Розглянемо ці напрями детальніше.

1. Інформаційно-технологічна галузь, безперечно, визначається як стратегічно важливий сектор для венчурних інвестицій в контексті відновлення економіки України. Розробка новітніх технологій та інноваційних продуктів в цій сфері може сприяти не лише технологічному прогресу, але й відмінно позиціонувати країну на міжнародному ринку, забезпечуючи їй конкурентоспроможність. По-перше, венчурні інвестиції в ІТ-технології дозволяють фінансувати дослідження та розробки, спрямовані на створення інноваційних продуктів, що може включати в себе нові підходи до програмного забезпечення, апаратної архітектури, а також впровадження передових технологій, таких як штучний інтелект, блокчейн та Інтернет речей. По-друге, ці

інвестиції стимулюють створення інноваційних стартапів, які можуть стати драйверами економічного зростання після війни. Сприяючи виникненню нових технологічних компаній, венчурні інвестиції допомагають розвивати екосистему та створювати робочі місця для висококваліфікованих фахівців. По-третє, венчурне фінансування в ІТ-секторі дозволяє збільшити швидкість впровадження технологічних інновацій в практику, що є критичним у сучасному швидкозмінному світі та робить можливим швидше виходження на ринок і конкурентоспроможність нових продуктів та рішень. Узагальнюючи, венчурні інвестиції в ІТ-технології не лише сприяють розвитку новітніх продуктів, але і визначають перспективний напрямок для зміцнення конкурентоспроможності України в глобальному інноваційному ландшафті.

2. Венчурні інвестиції в енергетичний сектор, спрямовані на впровадження ефективних та відновлюваних джерел енергії, представляють ключовий фактор для досягнення сталого та екологічно чистого енергетичного майбутнього. Цей напрямок інвестицій має серйозний потенціал вирішення проблем енергетичної безпеки, зменшення залежності від традиційних енергоресурсів та зниження викидів парникових газів, що стає особливо актуальним у сучасному світі, орієнтованому на збереження навколишнього середовища. По-перше, впровадження ефективних технологій та використання відновлюваних джерел енергії може відкрити шлях до створення стабільної та незалежної енергетичної системи, що особливо важливо в контексті геополітичних турбуленцій та непередбачуваності енергетичних ринків. По-друге, зменшення використання традиційних джерел енергії на користь відновлюваних сприяє значному зниженню викидів парникових газів, сприяючи більш стійкому екологічному становищу, що відповідає глобальним ініціативам з боротьби з кліматичними змінами та сприяє формуванню зеленого виробництва та енергетики. По-третє, венчурні інвестиції в енергетику можуть сприяти розвитку та впровадженню новітніх технологій енергозбереження, що в свою чергу допомагає знижувати витрати енергії та підвищує енергоефективність. Узагальнюючи, венчурні інвестиції у відновлювану енергетику в Україні не лише сприяють розвитку

стійкої та екологічно чистої енергетики, але також відкривають можливості для зменшення енергетичної залежності та зменшення впливу на навколишнє середовище.

3. Венчурні інвестиції в медичний сектор, орієнтовані на розробку та впровадження новітніх медичних технологій, є стратегічно важливим кроком для покращення системи охорони здоров'я. Цей напрямок інвестицій не лише сприяє розвитку медичної науки, але й відкриває перспективи для покращення якості медичної допомоги та збільшення тривалості життя пацієнтів. По-перше, венчурні інвестиції дозволяють фінансувати дослідження і розробки новітніх медичних технологій, таких як прогресивні методи діагностики, лікування та профілактики захворювань, що включає в себе використання штучного інтелекту, молекулярної медицини, генетичної терапії та інших інновацій, які мають потенціал революціонізувати підхід до медичної практики. По-друге, впровадження новітніх медичних технологій може покращити доступність та ефективність медичної допомоги. Телемедицина, мобільні додатки для моніторингу здоров'я та інші інновації дозволяють здійснювати дистанційний моніторинг пацієнтів, полегшуючи доступ до медичних послуг, особливо в регіонах з обмеженим доступом до медичної інфраструктури. По-третє, венчурні інвестиції стимулюють створення та розвиток медичних стартапів, які можуть виводити на ринок інноваційні продукти та послуги, що сприяє залученню нових ідей та ресурсів до галузі медицини, прискорюючи впровадження новітніх розробок. Загалом, венчурні інвестиції в медичні технології не лише сприяють науковим відкриттям, але і допомагають перетворити ці відкриття в конкретні та доступні рішення для пацієнтів, забезпечуючи таким чином покращення якості медичної допомоги та здоров'я населення.

4. Венчурні інвестиції в агропромисловий сектор, орієнтовані на використання сучасних технологій у сільському господарстві, становлять ключовий крок у напрямку підвищення ефективності виробництва та забезпечення продовольчої безпеки. Цей напрямок інвестицій важливий для оптимізації процесів виробництва, збільшення врожаїв та зниження витрат в

аграрному секторі. По-перше, венчурні інвестиції дозволяють впроваджувати сучасні технології в сільському господарстві, такі як автоматизація процесів, використання дронів та сенсорів для моніторингу врожаїв та стану ґрунту, що допомагає фермерам в реальному часі відстежувати стан полів, ефективно розподіляти ресурси та управляти виробництвом. По-друге, використання сучасних технологій може призвести до розробки та впровадження прогресивних методів обробітку ґрунту та агрохімічних розчинів. Інтелектуальні системи поливу, точне внесення добрив та застосування технік прецизійного землеробства дозволяють не лише підвищувати врожаї, але й знижувати витрати на ресурси та збільшувати стійкість до змін клімату. По-третє, венчурні інвестиції можуть сприяти розробці та впровадженню генетичних технологій для створення рослин з підвищеними властивостями врожайності та стійкості до шкідників та хвороб, що може значно покращити продуктивність аграрного сектору та забезпечити сталість виробництва. Узагальнюючи, венчурні інвестиції в агропромисловість, спрямовані на використання сучасних технологій, мають потенціал трансформувати сільське господарство, зробивши його більш продуктивним, стійким та ефективним. Це, в свою чергу, призводить до збільшення виробництва продуктів харчування та забезпечення сталого розвитку сільських регіонів.

5. Венчурні інвестиції у розвиток інфраструктури, зокрема у транспортну та соціальну сфери, представляють стратегічний інструмент для підтримки економічного зростання та покращення якості життя населення. Цей напрямок інвестицій визначається можливістю підвищення ефективності транспортно-логістичних систем та розвитку соціальної інфраструктури, що має величезний потенціал для забезпечення відповідного рівня комфорту та благополуччя суспільства. По-перше, розвиток транспортної інфраструктури за допомогою венчурних інвестицій сприяє поліпшенню зв'язків між регіонами та підвищенню мобільності населення. Інвестиції у модернізацію та розширення транспортних мереж, введення новітніх технологій у галузі логістики та розвиток швидкісних транспортних систем сприяють ефективнішому пересуванню людей та товарів, що, в свою чергу, стимулює економічний розвиток. По-друге, венчурні інвестиції

в соціальну інфраструктуру, таку як освіта, охорона здоров'я, та житлово-комунальні послуги, можуть значно поліпшити якість життя громадян. Збільшення доступності та якості освіти та медичних послуг сприяє розвитку людського капіталу та забезпечує більшу стійкість суспільства до викликів. Крім того, вдосконалення житлово-комунальної інфраструктури сприяє створенню комфортних умов проживання та підвищенню енергоефективності. По-третє, інфраструктурні проєкти, фінансовані венчурними інвестиціями, мають потенціал створити нові робочі місця та збільшити попит на послуги та товари, що може допомогти в залученні інвесторів та підтримці підприємництва в регіональному та місцевому масштабі. Узагальнюючи, венчурні інвестиції у розвиток транспортної та соціальної інфраструктури визначаються своєрідним потенціалом для створення сталого та комфортного життєвого середовища. Ці інвестиції можуть відігравати критичну роль у забезпеченні збалансованого розвитку економіки та суспільства.

6. Венчурні інвестиції в екологічні проєкти стають важливим фактором в боротьбі за збереження довкілля та забезпечення сталого розвитку. Цей напрямок інвестицій визначається потребою в зменшенні викидів та підтримці проєктів, спрямованих на збереження біорізноманіття, і має потенціал суттєво вплинути на екологічну стійкість та якість життя сучасного суспільства. По-перше, венчурні інвестиції дозволяють фінансувати проєкти, спрямовані на зменшення викидів шкідливих речовин у атмосферу, що може включати в себе впровадження чистих технологій, розвиток відновлюваних джерел енергії та енергоефективність у виробництві. Такі заходи сприяють зменшенню негативного впливу на клімат та допомагають переходити до екологічно чистих способів виробництва. По-друге, венчурні інвестиції в екологію розширюють можливості для фінансування проєктів з охорони природи та збереження біорізноманіття, що може включати в себе створення заповідників, відновлення природних екосистем, та реалізацію програм з охорони видів, що перебувають під загрозою вимирання. В такий спосіб, венчурні інвестиції стають ключовим елементом в збереженні природної спадщини та забезпеченні екологічної рівноваги. По-третє, екологічні інвестиції

можуть сприяти створенню інноваційних рішень у сфері управління відходами та розвитку вторинної переробки. Впровадження новітніх технологій у цих галузях допомагає зменшувати відходи та покращувати їхнє використання, сприяючи утворенню циркулярної економіки та зниженню тиску на навколишнє середовище. Узагальнюючи, венчурні інвестиції в екологію визначаються своєрідним потенціалом вирішення екологічних викликів. Ці інвестиції допомагають не лише зменшувати негативний вплив на довкілля, але й сприяють створенню більш стійких та здорових екосистем для майбутніх поколінь.

Висновки до розділу 3

Узагальнюючи, венчурні інвестиції можуть стати важливим інструментом для відновлення та сталого розвитку української економіки, але їх ефективне використання вимагає уважного врахування переваг, викликів і ризиків у кожній конкретній галузі. Задля цього можна вчитись на прикладі зарубіжного інвестування, бо хоч і більшість інвестування в українські стартапи йде саме від вітчизняних інвесторів, велику кількість інвесторів є і з інших країн і бюджети, як правило, також більші. Після війни Україна буде дуже привабливою країною для інвестицій через великі проекти відновлення як реальних об'єктів, так і економіки загалом і тому треба бути готовим до цього як на законодавчому рівні, так і на рівні оформлення, правильних презентацій, розрахунків, комунікацій.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження з метою розкриття теоретико-методичних засад та практичних рекомендацій щодо розвитку венчурного фінансування інноваційних проєктів в динамічних умовах світової економіки дозволило зробити наступні висновки.

1. Сутність інвестиційних проєктів полягає в системному підході до реалізації ідеї, включаючи організаційно-правові, управлінські, фінансові та інженерно-технічні заходи. Важливим аспектом інвестиційних проєктів є їхня фінансова складова, а саме традиційні та альтернативні джерела фінансування, такі як державні та місцеві бюджети, власні кошти, кредити банків, інвестиції венчурних фондів, краудфандинг, онлайн-кредитування, P2P-кредитування, онлайн-факторинг та фінансові гранти. Кожне з цих джерел має свої переваги та недоліки, врахування яких допомагає приймати обґрунтовані рішення під час фінансування інвестиційних проєктів. Успішне здійснення інвестиційних проєктів вимагає ретельного планування, врахування різноманітних аспектів та розуміння різних джерел фінансування. Вибір оптимального шляху фінансування повинен базуватися на конкретних умовах проєкту та його стратегічних цілях, а також враховувати ризики та можливості, які супроводжуються кожним типом інвестицій та джерелом фінансування.

2. Ефективне венчурне фінансування потребує уважного розгляду та вибору оптимального джерела відповідно до конкретних потреб та мети розвитку кожного інноваційного проєкту. Врахування переваг та недоліків дозволяє сформувати стратегію фінансування, що сприяє стабільному та успішному розвитку стартапу в динамічному середовищі інновацій. Венчурне фінансування, як ключовий камінь інноваційного прогресу, отримує неоціненний внесок від венчурних фондів, приватних інвесторів, корпорацій та державних програм. Це відкриває широкі можливості для розвитку перспективних ідей та розвитку новаторських технологій. Спільна дія різних джерел венчурного фінансування

створює сприятливе середовище для створення та розвитку інноваційних проєктів, що сприяє економічному зростанню та технологічній перевазі.

3. Інноваційні методи венчурного фінансування відіграють важливу роль у розвитку підприємництва та технологічних інновацій. Ці новаторські підходи надають не лише додаткові ресурси для стартапів, але й створюють умови для зростання та поширення високотехнологічних рішень. В цілому, інноваційні методи венчурного фінансування відкривають нові горизонти для підтримки та розвитку інноваційних ідей, сприяючи створенню стійких та конкурентоспроможних компаній. Ці методи не тільки розширюють можливості доступу до капіталу, але й формують сучасні стандарти для взаємодії між підприємцями та інвесторами у швидкозмінному світі технологій.

4. З аналізу динаміки світового ринку венчурного фінансування за різними параметрами за період 2018-2022 років виокремлюються ключові тенденції та фактори, що впливають на цей ринок. Загальне зростання обсягу венчурного фінансування, яке досягло 549,1 млрд дол у 2021 році, свідчить про великий інтерес інвесторів до інноваційних проєктів. Зменшення обсягу у 2022 році пов'язане з більш обережним підходом інвесторів до ризикованих активів. Зростання обсягу венчурного фінансування в Європі та Азії вказує на потенціал розвитку цих регіонів у сфері інновацій. Загальний тенденційний ріст середнього розміру угод з 7,59 млн доларів у 2018 році до 10,46 млн доларів у 2022 році вказує на зростання розміру інвестиційних проєктів, що пов'язане зі зростанням складності та обсягів інноваційних проєктів, які привертають увагу великих інвесторів. Підсумовуючи, світовий ринок венчурного фінансування виявляється динамічним та адаптивним, реагуючи на зміни в глобальній економіці та технологічних трендах. Інвестори та підприємці враховують різноманітні фактори, такі як географічне розташування, етап розвитку проєктів, та глобальні тенденції для прийняття стратегічних рішень.

5. В ході дослідження венчурного капіталу в Україні визначено кілька ключових тенденцій та динаміки розвитку в період з 2018 по 2022 роки. За цей час венчурний сектор країни відзначився значними зростаннями як у кількості

венчурних інститутів спільного інвестування, так і в загальній вартості їхніх чистих активів. У структурі венчурного інвестування виявлено суттєві зміни, зокрема у складі інвесторів та розподілі активів. Спостерігається зростання інтересу фізичних осіб та внутрішніх інвесторів, вказуючи на позитивне сприйняття венчурного сектору в Україні вітчизняними громадянами та підприємствами. У структурі активів венчурних інститутів відзначається стабільність щодо інших активів, які займають основну частку портфеля. Зміни в частці нерухомості та грошових коштів та банківських депозитів вказують на стратегічні переорієнтації фондів, можливо, у зв'язку з розширенням інвестиційних можливостей та управлінням ризиками. Загальний висновок полягає в тому, що венчурний капітал в Україні переживає позитивний розвиток, що підкріплюється зростанням інтересу як національних, так і міжнародних інвесторів. Сприятливий розвиток екосистеми та активні заходи влади для підтримки інновацій створюють перспективи для довгострокового і стійкого росту венчурного сектору в країні. У той час як інвестори та венчурні фонди впроваджують стратегічні зміни, їхня здатність адаптуватися до змін в економічному середовищі визначатиме подальшу динаміку цього обіцяючого сегмента фінансового ринку в Україні.

6. Венчурне фінансування виявляється значущим каталізатором для інноваційних стартапів. Проаналізувавши інформацію про компанії, такі як SpaceX, Uber, Airbnb, Stripe, та Robinhood, можна визначити, що венчурні інвестиції грають ключову роль у стимулюванні розвитку та досягненні великих успіхів в технологічному секторі. Кожен з інноваційних стартапів зумів привернути венчурні кошти, що дозволило їм реалізувати свої амбіційні проекти. Наприклад, Google Ventures і Lightspeed Ventures вклали значні суми в SpaceX і Snapchat відповідно, що стало визначальними моментами у їхньому розвитку. Партнерства між венчурними компаніями та інноваційними стартапами також підкреслюють стратегічний підхід і взаємовигідність для обох сторін. Наприклад, інвестиції Google у SpaceX виявилися вигідними і для обох компаній, сприяючи реалізації амбітних проектів у сфері космічних технологій та забезпеченню

глобального доступу до Інтернету. Динаміка виручки компаній, таких як Uber, Airbnb, та Robinhood, також свідчить про їхній успішний шлях у ринковому сегменті та ефективність венчурних інвестицій у їхній розвиток. Загалом, венчурне фінансування грає важливу роль у сприянні інновацій та створенні нових технологічних рішень, а результати обговорених прикладів підтверджують, що цей підхід сприяє розвитку сучасного технологічного ландшафту.

7. Венчурне фінансування інноваційних проєктів в Україні стикається із рядом викликів, які обмежують його ефективність та розвиток. Аналіз цих викликів вказує на декілька ключових проблем, для подолання яких потрібні системні та комплексні заходи. Перший виклик пов'язаний із слабкою законодавчою базою в галузі венчурного бізнесу. Невизначеність та відсутність чітких принципів регулювання ускладнюють роботу венчурних фондів та фірм. Для подолання цього виклику необхідно активно працювати над розробкою та прийняттям сучасного законодавства, що визначатиме сутність та принципи діяльності венчурного бізнесу. Другий виклик полягає у браку джерел венчурного фінансування та обмеженнях на залучення коштів від окремих учасників, зокрема фізичних осіб. Для подолання цієї проблеми важливо розвивати додаткові джерела фінансування через державні програми, приватні інвестиції та публічно-приватні партнерства. Перегляд обмежень на залучення коштів від різних учасників створить більше можливостей для венчурних проєктів. Третій виклик пов'язаний із погіршенням ситуації у секторі генерації наукових знань. Збільшення фінансування наукових досліджень та активне залучення держави та бізнесу у розвиток інноваційної інфраструктури стануть ключовими напрямками подолання цієї проблеми. Четвертий виклик – брак «якісних» венчурних проєктів. Сприяти розвитку цього напрямку може активна рекламno-просвітницька кампанія для стимулювання інновацій та привертання уваги інвесторів. Запровадження підтримки для компаній, які розвивають якісні проєкти, також грає важливу роль. П'ятий виклик стосується відсутності у сфері венчурного менеджменту досвідчених фахівців. Розвиток програм підготовки та навчання фахівців, а також створення мережі консультативних центрів для обміну досвідом

венчурного управління, сприятиме розвитку цього напрямку. Загалом, для успішного подолання викликів венчурного фінансування в Україні потрібна інтегрована стратегія, що включатиме в себе як правові реформи, так і заходи, спрямовані на розвиток фінансової та інноваційної інфраструктури. Лише такий підхід може забезпечити сталий розвиток венчурного сектору та сприяти інноваційному потенціалу України.

8. Створення нормативно-правової бази для регулювання відносин у сфері інвестування, зокрема у технологічному секторі, є ключовим кроком для забезпечення прозорості та правової стабільності. Розроблення процедури допуску іноземного капіталу на український ринок є необхідним елементом для створення відкритого та доступного середовища для зарубіжних інвесторів. Також важливим є впровадження системи гарантій та страхування інвестицій, що підвищить рівень захищеності капіталу та знизить ризики для інвесторів. Організація системи підготовки управлінських кадрів і менеджерів інноваційної діяльності сприятиме ефективному управлінню стартапами та забезпечить їхній стабільний розвиток. Забезпечення гарантій прав на інтелектуальну власність додасть додаткову вагу стартапам в очах інвесторів, стимулюючи їхню зацікавленість у співпраці. Розроблення ефективних механізмів формування та використання коштів венчурних фондів є важливим для забезпечення фінансування перспективних стартапів. Формування методології оцінювання ринкових перспектив комерціалізації науково-технічної продукції допоможе інвесторам краще оцінювати ризики та перспективи інвестицій. Усі ці заходи разом вирішують важливі аспекти, спрямовані на залучення зарубіжних венчурних інвесторів, і створюють базу для розвитку інноваційного підприємництва в Україні.

9. Для відновлення економіки України після воєнних подій важливо активізувати використання венчурних інвестицій для стимулювання інновацій та зміцнення конкурентоспроможності різних галузей. ІТ-технології визначаються як одна з основних сфер для венчурних інвестицій, привертаючи увагу до розробки інноваційних продуктів та технологій, що можуть покращити

конкурентоспроможність країни на світовому ринку. Сфера енергетики може здійснювати перехід до відновлюваних джерел енергії. У сфері медицини венчурні інвестиції можуть прискорити розробку та впровадження новітніх медичних технологій, що підвищить якість медичної допомоги. У сільському господарстві венчурні інвестиції можуть призвести до використання сучасних технологій, збільшення врожаїв та оптимізації виробництва. Розвиток інфраструктури за допомогою венчурних інвестицій може покращити якість життя та збільшити ефективність транспорту. На останньому місці, але не менш важлива, екологія вимагає фінансування проєктів, спрямованих на збереження довкілля. Узагальнюючи, венчурні інвестиції можуть стати важливим інструментом для відновлення та сталого розвитку української економіки, але їх ефективне використання вимагає уважного врахування переваг, викликів і ризиків у кожній конкретній галузі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лінтур, І. В. Парадигма оцінки ефективності інвестицій в економіці країни. *Інфраструктура ринку*. 2021. № 54. С. 37-41. (зразок)
2. Запорожець Г. В. Інвестиційний менеджмент : конспект лекцій для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти всіх форм навчання спеціальності 073 – Менеджмент ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2022. 126 с.
3. Скоробогатова, Н. Є. Інвестування: навчально-методичний комплекс дисципліни: навчальний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, спеціальності 051 «Економіка». КПП ім. Ігоря Сікорського. 2022. 61 с.
4. Печончик Т. І., Оксюта Н.С. Розроблення інвестиційних проектів як механізм ефективного використання бюджетних коштів і коштів інвесторів. *Дороги і мости*. 2017. № 17. С. 102-114.
5. Жибак М. М., Гурська І. С., Христенко Г. М. Планування інвестиційних проектів: теоретичні та методичні підходи. *Вісник ХНАУ*. 2021. № 2. С. 3-11.
6. Унинець-Ходаківська В. П. Особливості управління інвестиційно-інноваційними проектами. *Актуальні проблеми інноваційної економіки*. 2021. № 1. С. 67-72.
7. Аведян Л. Й. Шляхи і джерела фінансування регіональних інвестиційних проектів. *Економічний аналіз*. 2016. № 1. С. 89-94.
8. Бреус С. В. Фінансування інвестиційної діяльності у контексті управління інвестиціями: безпековий підхід. *Економіка і управління*. 2022. № 4. С. 99-107.
9. Даниленко А. І. Інвестиційні проекти та їхня роль у розвитку економіки України. *Фінанси України*. 2019. № 6. С. 7-22.

10. Данилюк-Черних І. М. Порівняльний аналіз джерел фінансування інвестиційних проектів. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу*. 2020. № 1. С. 18-26.
11. Гук О. В., Шендерівська Л. П., Мохонько Г. А. Інвестування інноваційної діяльності: начальний посібник для здобувачів ступеня магістра за спеціальністю 073 Менеджмент. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, Видавництво «Політехніка», 2022. 186 с.
12. Чиж Л. П. Венчурний капітал у розвитку інноваційного підприємництва в Україні. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом*. 2021. № 3. С. 48-54.
13. Кубіній Н. Ю. Людський потенціал підприємницької діяльності: навчальний посібник. Вид-во УЖНУ «Говерла», 2021. 172 с.
14. Ткач Є. В. Організація власного бізнесу: навч. посіб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю.Федьковича. 2023. 264 с.
15. Olshanska O. Financing innovative activities as a factor of ensuring financial and economic security of industrial enterprises in the conditions of continuous development. *Формування ринкових відносин в Україні*. 2021. № 11 (246). С. 42-50.
16. Кобеля-Звір М. Я. Грантове фінансування венчурних фондів як інструмент розвитку інноваційного бізнесу і соціальних проектів в Україні. *Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом*. 2023. № 3. С. 58-63.
17. Гребенник Н. Г. Особливості венчурного фінансування та тенденції на ринку венчурного капіталу. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2023. № 1. С. 84-98.
18. Лагун А. І. Корпоративні бізнес-моделі венчурного фінансування: сучасні механізми. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2021. № 36. С. 96-100.
19. Терлецька В. О. Формування узгодженої системи показників оцінювання розвитку венчурних структур. *Підприємництво та інновації*. 2021. № 16. С. 45-50.

20. Денисенко М. П. Стратегічне управління людським капіталом в системі венчурного фінансування інноваційного бізнесу. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 12. С. 32-36.
21. Розен В. М. Еволюція концепцій венчурного капіталу: історичний розвиток та перспективи. *Підприємництво та інновації*. 2022. № 22. С. 14-17.
22. Зайцева А. С. Визначення поняття, форми та основних інструментів венчурного інвестування. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2020-2021. № 72-73. С. 189-196.
23. Cooiman F. Imprinting the economy: The structural power of venture capital. *Economy and Space*. 2022. № 1. Pp. 1-7.
24. Дроздовський Я. П. Венчурне інвестування в сучасних умовах розвитку світової економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2022. № 43. С. 48-53.
25. Balzam G., Yuran N. Assetization and the logic of venture capital, or why Facebook does not ‘feel’ like a monopoly to Zuckerberg. *Science as Culture*. 2022. № 31. Pp. 107-120.
26. Терлецька В. О. Бізнес-аналітика розвитку венчурної діяльності. *Вісник Одеського національного університету*. 2023. № 2. С. 35-39.
27. Frimpong F. Venture capital as innovative source of financing equity capital after the financial crisis in Spain. *Cogent Business & Management*. 2022. URL: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/23311975.2022.2087463> (accessed: 19.11.2023).
28. Bertoni F. The patterns of venture capital investment in Europe. *Small Business Economics*. 2015. № 45(3). Pp.543-560.
29. Терлецька В. О. Особливості побудови і функціонування венчурних структур. *Management and entrepreneurship in Ukraine: the stages of formation and problems of development*. 2020. № 2. С. 145-153.
30. Кузьмін О. Є. Методичний підхід до оцінювання та відбору венчурних проєктів. *Management and entrepreneurship in Ukraine: the stages of formation and problems of development*. 2021. № 1. С. 161-166.

31. Venture Capital – Worldwide. URL: <https://www.statista.com/outlook/fmo/capital-raising/traditional-capital-raising/venture-capital/worldwide> (accessed: 11.11.2023).

32. Українська асоціація інвестиційного бізнесу. Аналітичний огляд діяльності індустрії управління активами в Україні. URL: <https://www.uaib.com.ua/analituaib/publ-ici-quart?date> (дата звернення 19.11.2023).

33. Who owns the largest share of SpaceX? URL: <https://ts2.space/en/who-owns-the-largest-share-of-spacex/#gsc.tab=0> (accessed: 23.11.2023).

34. Money raised through funding rounds by SpaceX in 2022. URL: <https://www.statista.com/statistics/1369050/funding-rounds-spacex/> (accessed: 19.11.2023).

35. The Companies That Are Funding Uber and Lyft. 2022. URL: <https://www.investopedia.com/articles/markets/011516/companies-are-funding-uber-and-lyft.asp> (дата звернення 11.11.2023).

36. Uber Markets Annual Revenue. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/UBER/uber-technologies/revenue> (accessed: 19.11.2023).

37. A legendary venture-capital firm bought Airbnb shares for \$0.01 each in 2009. 2020. URL: <https://markets.businessinsider.com/news/stocks/airbnb-investor-sequoia-capital-bought-shares-1-cent-now-140-2020-12-1029885671> (accessed: 19.11.2023).

38. Airbnb Markets Annual Revenue. URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/ABNB/airbnb/revenue> (accessed: 19.11.2023).

39. Lighthouse Ventures is an official Stripe Partner. 2023. URL: <https://lhv.vc/partner/stripe/> (accessed: 19.11.2023).

40. Stripe financing. URL: <https://www.zippia.com/stripe-careers-39818/revenue/> (accessed: 19.11.2023).

41. Robinhood, in Need of Cash, Raises \$1 Billion From Its Investors. 2021.
URL: <https://www.nytimes.com/2021/01/29/technology/robinhood-fundraising.html>
(accessed: 19.11.2023).
42. Robinhood Markets Annual Revenue.
URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/HOOD/robinhood-markets/revenue>
(accessed: 19.11.2023).
43. How Snapchat's first investor — whose stake is now worth \$2 billion — found Snapchat when it had less than 100,000 users. 2017. URL: <https://www.businessinsider.com/how-lightspeeds-jeremy-liew-became-snapchats-first-investor-2017-2> (accessed: 11.11.2023).
44. Snap Inc. Markets Annual Revenue.
URL: <https://www.macrotrends.net/stocks/charts/SNAP/snap/revenue> (accessed: 19.11.2023).
45. Дроздовський Я. П. Венчурне інвестування в сучасних умовах розвитку світової економіки. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2022. № 43. С. 48-53.
46. Бондарчук Н. В. Проблеми функціонування механізму венчурного фінансування в Україні. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2022. № 18(2). С. 177-184.
47. Birch K. Rethinking value in the bio-economy: Finance, assetization, and the management of value. *Science, Technology, & Human Values*. 2017. № 42(3). Pp. 460-490.
48. Лагун А. І. Сучасні тенденції генезису венчурного підприємництва в Україні. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2021. № 3. С. 3-9.
49. Gompers P. A. How do venture capitalists make decisions? *Journal of Financial Economics*. 2020. № 135(1). Pp.169–190.
50. Lerner J., Nanda R. Venture capital's role in financing innovation: What we know and how much we still need to learn. *Journal of Economic Perspectives*. 2020. № 34(3). Pp. 237-261.

51. Wahdan H. Assessing the Efficiency of Venture Capital Functioning in the Transforming Economy in UAE and China by a Mathematical Model. *Sage Journals*. 2022. URL: <https://journals.sagepub.com/doi/full/10.1177/21582440211068484> (accessed: 19.11.2023).

52. Литвин І. В., Булак Ю. В. Венчурний бізнес в Україні в умовах воєнного часу. *Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення та проблеми розвитку*. 2022. № 2. С. 283-291.

53. Cox, K. C., Lortie, J. When to pray to the angels for funding: The seasonality of angel investing in new ventures. *Journal of Business Venturing Insights*. 2017. № 7. Pp. 68-76.

54. Bonini S., Capizzi V. The role of venture capital in the emerging entrepreneurial finance ecosystem: Future threats and opportunities. *Venture Capital*. 2019. № 21(2–3). Pp. 137–175.

55. Диха М. В. Венчурна індустрія в Україні: стан, проблеми та шляхи їх вирішення. *Економіка, управління та адміністрування*. 2022. № 2. С. 54-61.

56. Ключ Ю. І. Дослідження національної системи венчурного інвестування. *Бізнес-навігатор*. 2021. № 1. С. 66-71.

57. Fu Y., Ng S. H. Local bias and performance of venture capital institutions: Evidence from the Chinese venture capital market. *Journal of Asia Business Studies*. 2021. № 15. Pp.174-197.

58. Ковальчук Н. О. Сучасний стан та особливості розвитку венчурного інвестування в Україні. *Бізнес Інформ*. 2021. № 9. С. 22-27.

59. Kang M. Y. Sustainable profit versus unsustainable growth: Are venture capital investments and governmental support medicines or poisons? *Sustainability*. 2020. №12(18). Pp. 77-83.

60. Гноєвий В. Г. Реалізація потенціалу венчурного капіталу у забезпеченні інноваційної моделі розвитку економіки. *Академічний огляд*. 2022. № 1. С. 35-41.

61. Шрамко О. О. Венчурне інвестування як засіб стимулювання впровадження інновацій на підприємствах. *Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління*. 2020. № 2. С. 354-364.

62. Дибя М. І., Гернего Ю. О. Венчурний бізнес в Україні та цифрові інноваційні хаби як інститут його розвитку. *Економіка України*. 2021. № 6. С. 36-49.